

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Sara Mrđanović

Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev

Diplomsko delo

Ljubljana, 2012

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Sara Mrđanović

Mentor: izr. prof. dr. Marjan Brezovšek

Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev

Diplomsko delo

Ljubljana, 2012

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju, izr. prof. dr. Marjanu Brezovšku, za vso strokovno pomoč pri pisanju diplomske naloge.

Zahvaljujem se svojemu očetu, sestri, Metki, Sebastianu, Janji, mali Žani in družini Talundžić, ki mi stojijo ob strani.

Zahvaljujem se vsem svojim prijateljicam, ki mi dajejo pozitivno energijo.

Zahvaljujem se svojemu Edisu za nesebično podporo in njegovo popolno ljubezen, ki me vodi in mi daje moč.

Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev

Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev kot oblika notranjega nadzora javne uprave izvaja nadzor nad izvajanjem Zakona o javnih uslužbencih in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov. Inšpekcija je odgovorna za ugotavljanje nezakonitosti, izrekanje sankcij ter določanje ukrepov za vzpostavitev zakonitega stanja. Brez izvajanja inšpekcijskega nadzora, bi zakoni in drugi podzakonski predpisi bili le mrtva točka na papirju. Inšpekcijski nadzor se izvaja na vseh upravnih področjih. Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev deluje v okviru Inšpektorata za javno upravo, kjer sta združeni dve inšpekcijski službi, Upravna inšpekcija in Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev, ki sta pred združitvijo delovali kot samostojni inšpekcijski službi v okviru Ministrstva za javno upravo. V diplomski nalogi bo predstavljena učinkovitost Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v obdobju med 2007 in 2010. Ključna vprašanja, ki se pojavljajo pri delovanju Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev se nanašajo na nadzor (notranji), učinkovitost in ukrepe. Predstavila bom tudi notranji nadzor nad delovanjem javne uprave.

Ključne besede: Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev, notranji nadzor, ukrepi, učinkovitost.

Inspection of the Civil Service System

The Inspection of the Civil Service System as a form of internal control of public administration supervise the implementation of the Law on Civil Servants and legal provisions applying to the employment relations of civil servants. The Inspection is responsible to determine illegality of sanction and determine measures to establish legal status. Without implementation of the inspection, the laws and other regulations would be without effect. Inspections are implemented in all administrative areas. The Inspection of the Civil Service System works within the framework of the Inspectorate of the Republic of Slovenia for Public Administration, where are joined two of the inspection services, the Administrative Inspection and Inspection of the Civil Service System, which, prior to incorporation, operated as autonomous inspection services within the Ministry of Public Administration. In this thesis I will present the effectiveness of the Inspection of the Civil Service System in the period between 2007 and 2010. Key issues that emerge in operation of the Inspection of the Civil Service System are relating to the control (internal), effectiveness and measures. I will also present internal control over the functioning of public administration.

Key words: Inspection of the Civil Service System, internal control, measures, effectiveness.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	8
2 METODOLOŠKO-HIPOTETIČNI OKVIR.....	10
2.1 Namen diplomskega dela	10
2.2 Opredelitev raziskovalnega problema	10
2.3 Cilji diplomskega dela.....	10
2.4 Hipoteza	11
2.5 Raziskovalne metode in tehnike.....	11
3 TEORETSKI OKVIR	12
4 NADZOR NAD DELOVANJEM UPRAVE.....	14
5 ZGODOVINA RAZVOJA IN DELOVANJE INŠPEKCIJSKIH SLUŽB V KRALJEVINI JUGOSLAVIJI.....	16
6 INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO V REPUBLIKI SLOVENIJI	19
6.1 Organiziranost inšpekcijskih služb.....	20
6.2 Inšpektorati in inšpekcijske službe v Republiki Sloveniji	21
7 INŠPEKCIJA ZA SISTEM JAVNIH USLUŽBENCEV	23
7.1 Inšpektorat za javno upravo	24
8 EMPIRIČNI PRIKAZ PODATKOV DELA INŠPEKCIJE ZA SISTEM JAVNIH USLUŽBENCEV od leta 2007–2010	26
8.1 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2007.....	26
8.1.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori v letu 2007	27
8.1.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in število predlaganih ukrepov predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2007.....	28
8.1.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2007	31
8.2 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2008.....	32
8.2.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori	33
8.2.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in število predlaganih ukrepov predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2008.....	34
8.2.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2008	36

8.3 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2009.....	37
8.3.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori v letu 2009	38
8.3.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in predlagani ukrepi predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2009.....	39
8.3.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2009	42
8.4 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2010.....	43
8.4.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori v letu 2010	44
8.4.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in predlagani ukrepi predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2010.....	45
8.4.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2010	48
8.5 Rezultati.....	48
9 ZAKLJUČEK.....	50
10 LITERATURA.....	52
PRILOGE	Error! Bookmark not defined.
PRILOGA A: Preglednica: Opravljeni inšpekcijski nadzori (2007–2010)	Error! Bookmark not defined.
PRILOGA B: Preglednica: Predlagani ukrepi inšpektorjev (2007–2010)	Error! Bookmark not defined.
PRILOGA C: INTERVJU Z MAG. DOMNOM BIZJAKOM, GLAVNIM INŠPEKTORJEM ZA JAVNO UPRAVO	Error! Bookmark not defined.

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 8.1: Opravljeni inšpekcijski nadzori, ugotovljene nepravilnosti in ukrepi.....	49
--	----

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

idr.	in drugi
ISJU	Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev
ipd.	in podobno
itd.	in tako dalje
npr.	na primer
oz.	oziroma
SFRJ	Socialistična Federativna Republika Jugoslavija
tj.	to je
UIKS	Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij
ZIN	Zakon o inšpekcijskem nadzoru
ZJU	Zakon o javnih uslužbencih
ZODPM	Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev
ZP	Zakon o prekrških
ZUpr	Zakon o upravi

1 UVOD

Uprava je v sodobnem svetu neizogiben družbeni fenomen, ki odločilno vpliva na vsa področja človekovega organiziranega delovanja. Rakočevič (1994, 57) opozarja, da pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je ena izmed temeljnih značilnosti uprave tudi to, da uprava ne more biti sama sebi namen. To zahteva od uprave, da je prilagojena svoji organizaciji, kar še posebej velja za državno upravo.

Javna uprava vpliva na vsa področja človeškega delovanja, v katerem igra pomembno vlogo. Vpliva na posameznika kot tudi na družbo v celoti, torej na gospodarski, socialni in kulturni razvoj neke družbe. Kvaliteta javne uprave je kvaliteta ljudi oz. javnih uslužbencev, ki so zaposleni v upravi (Brezovšek 2004, 6). Za zagotavljanje kvalitete delovanja javne uprave, je potreben tudi nadzor nad samim delovanjem javne uprave.

Nadzor nad delovanjem javne uprave je bil in je še vedno potreben, da se zagotavlja delovanje uprave v skladu z načeli kot je zakonitost, pravna varnost, usmerjenost k uporabniku itd. Zakonitost pomeni vezanost organov, ki odločajo v upravnih zadevah, na predpise. Delovanje in odločanje vseh nosilcev oblasti mora biti v okviru ustave, zakonov in podzakonskih predpisov. Spoznanje o nujnosti kontrole in nadzora pa vsekakor ni nov pojav. Nadzorne funkcije države obstajajo odkar obstaja tudi družba. Nadzor se povezuje z državo, njeno avtoriteto in močjo. Poznamo formalen ali neformalen nadzor, ki pa ima vedno izhodišče v ustavi in zakonih. Namen države je, da z zakoni in predpisi ščiti in sankcionira interese družbe ter hkrati nadzoruje njihovo izvajanje in delovanje, zato tudi ustanovi posebne nadzorne organe, ki jih poznamo predvsem kot inšpekcije.

Inšpekcijski nadzor je nadzor nad izvajanjem oz. spoštovanjem zakonov, podzakonskih aktov in drugih predpisov. Predstavlja pomembno funkcijo pri izvajanju sprejetega pravnega reda. Naloga inšpekcijskih služb je nadzorovanje zakonov in podzakonskih predpisov. Brez izvajanja inšpekcijskega nadzora, bi zakoni in drugi podzakonski predpisi bili le mrtva točka na papirju. Z nadzorom se tako ugotavlja, v kolikšni meri se uresničujejo posamične naloge in cilji družbeno političnih skupnosti oz. v kolikšni meri se upoštevajo predpisi in družbena pravila v skupnostih. Inšpekcijski nadzor izvršujejo inšpektorji (izraz *inšpektor* je v besedilu zapisan v moški slovnični obliki in je uporabljen kot nevtralen za ženske in moške) kot uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Inšpekcijski nadzor se izvaja na vseh upravnih področjih, tj. na vseh tistih področjih, kjer se izkazuje javni interes in kjer ta interes napoveduje, prepoveduje ali omejuje posameznikom določena ravnanja. Inšpekcije morajo delovati v dobro ljudi in varovati javni interes. Posebno inšpekcijsko nadzorstvo poznamo na področju uprave. Tako Upravna inšpekcija nadzira delovanje uprave same oz. nadzira, ali uprava spoštuje zakone ali ne. Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev (ISJU) pa nadzira nadzor nad izvajanjem Zakona o javnih uslužbencih (ZJU) in podzakonskih predpisov, sprejetih na njegovi podlagi. Obe delujeta v okviru Inšpektorata za javno upravo, ki je bil ustanovljen leta 2009 z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Ur. l. RS, št. 63/09). Gre za notranjo obliko nadzora nad delovanjem javne uprave. Inšpekcijske službe imajo dvojno nalogo. Prva naloga je izvajanje nadzora v ožjem smislu, ko inšpektor ugotovi določene nepravilnosti, druga naloga je predlaganje ukrepov za vzpostavitev stanja, ki je skladen z zakoni in predpisi.

Struktura diplomske naloge je razdeljena na deset poglavij. Uvodu sledi poglavje, v katerem bom opredelila namen diplomskega dela, predmet raziskovanja in cilj diplomske naloge ter postavila hipotezo in opredelila raziskovalne metode in tehnike. Sledi poglavje o teoretskih izhodiščih. Nato sledi poglavje o nadzoru nad javno upravo in zgodovina razvoja inšpekcijskih služb ter poglavje o inšpekcijskem nadzoru na splošno. Opisani so temeljni koncepti inšpekcijskih služb in njihov razvoj na področju Slovenije ter bivše Jugoslavije, pristojnosti in naloge, ki jih opravljajo, njihova organiziranost in spremembe zakonodaje na tem področju. Sledi poglavje o ISJU, kjer bom opisala njeno delovanje. V osmem poglavju je prikazana analiza delovanja ISJU. V predzadnjem poglavju bom predstavila sklepne ugotovitve. V zadnjem poglavju je prikazana uporabljena literatura.

2 METODOLOŠKO-HIPOTETIČNI OKVIR

2.1 Namen diplomskega dela

Namen diplomskega dela je prikazati, kako deluje Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev, katere so pristojnosti in naloge njenih inšpektorjev. Predstavila bom tudi nadzor nad delovanjem uprave, zgodovino razvoja inšpekcijskih služb in njihovo organiziranost ter inšpekcijsko nadzorstvo v Sloveniji na splošno. V nekaterih delih sem razčlenila delovno zakonodajo, z namenom pojasniti delovanje omenjene inšpekcije.

2.2 Opredelitev raziskovalnega problema

Ključni raziskovalni problem je ugotoviti učinkovitost delovanja ISJU, ko je še delovala. Zdaj deluje v okviru Inšpektorata za javno upravo, zato se bom osredotočila na njeno delovanje med letoma 2007 in 2010. ISJU sem izbrala zato, ker je pokrivala pomembno področje delovne zakonodaje sistema javnih uslužbencev, kar se odraža v kvaliteti javne uprave in v kvaliteti ljudi, ki tam delajo.

2.3 Cilji diplomskega dela

Cilji mojega diplomskega dela so:

- predstaviti inšpekcijski nadzor v Sloveniji s konkretnim primerom ISJU in s tem tudi učinkovitosti te službe v času, ko je še delovala med letoma 2007 in 2010;
- prikazati inšpekcijske preglede inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev pri posameznih državnih organih in organih v sestavi v obdobju 2007 do 2010;
- prikazati katere so bile ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih pregledih v obdobju 2007 do 2010;
- prikazati število predlaganih ukrepov inšpektorjev v obdobju 2007 in 2010;
- potrditi ali ovreči hipotezo.

2.4 Hipoteza

Za izdelavo diplomskega dela sem si na podlagi obstoječe literature izbrala hipotezo, ki se glasi:

H: Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev je v letu 2010 delovala učinkovito glede na zadnja leta, saj se je v obdobju 2007–2010 glede na nadzarovane subjekte povečalo število odpravljenih nepravilnosti oz. izrečenih ukrepov, ki so jih predlagali inšpektorji, in povečalo število inšpekcijskih pregledov oz. nadzorov.

2.5 Raziskovalne metode in tehnike

Glede na postavljeno hipotezo bom pri svojem diplomskem delu uporabila:

- ❖ *Primarno analizo* – gre za analizo pravnih podlag, zakonov, uredb, poročil ter iskanje odgovorov in preverjanje informacij, pridobljenih v družboslovnih intervjujih (Weiss 1998, 260).
- ❖ *Analizo sekundarnih virov* – gre za analizo oz. ponovno analizo že obstoječih podatkov (Majchrzak 1984, 60). Ta analiza je zajemala knjige, relevantna poglavja iz zbornikov, internetne vire in druge vire. Pomeben del so tako prispevala Poročila o delovanju Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev, iz katerih sem pridobila potrebne statistične podatke za analizo.
- ❖ *Metodo deskripcije* – s pomočjo katere bom opisovala in razlagala teorijo ter temeljne pojme.
- ❖ *Družboslovni intervju*, ki ga bom opravila z glavnim inšpektorjem za javno upravo z mag. Domnom Bizjakom. Družboslovni intervju je po Grdešiču (2006, 64) ena od najpogostejših in pomembnih metod za zbiranje potrebnih podatkov. S to metodo bom pridobila relevantne podatke, mnenja in stališče, ki mi bodo v pomoč pri zbiranju podatkov in pisanju diplomske naloge.

- ❖ *Študijo primera*, ki je pogosto uporabljena raziskovalna metoda za zbiranje primarnih podatkov (Majchrzak 1984, 63). S študijo primera bom preučevala konkreten primer. Raziskovala bom ISJU in njeno učinkovitost.
- ❖ *Medčasovno primerjavo*, ki jo bom uporabila za analizo o učinkovitosti delovanja ISJU (delovanje ISJU med letoma 2007 in 2010).
- ❖ *Analizo internetnih virov*.

3 TEORETSKI OKVIR

Pusić (v Žurga 2001, 19) meni, da od klasičnih načinov upravnega nadzora, kot so nadzor s proračunom, programi, kadrovske politike in rezultati, za ocenjevanje učinkovitosti in uspešnosti v državni upravi preostane samo merilo dosežka, zanima ga kakšna je družbena korist in za kakšne družbene stroške.

Pri spremljanju delovanja učinkovitosti in uspešnosti organizacije v upravi se srečamo s štirimi vidiki delovanja (Žurga 2001, 82):

- ekonomičnost procesov,
- učinkovitost delovanja,
- uspešnost in
- vpliv organizacije na okolje.

Učinkovitost organizacije je razmerje med vhomom (input) in izhodom (output), pri čemer primerjamo dosežen output glede na uporabljene vire (input). Uspešnost organizacije pa lahko razumemo kot stopnjo, do katere organizacija uresničuje postavljene cilje ali kot stopnjo, do katere so zadovoljne zahteve strank (Žurga 2001, 82).

V diplomski nalogi me zanima učinkovitost delovanja Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev (ISJU), gre za notranji nadzor nad delovanjem javne uprave. Lotila sem se notranjega vidika, ki se nanaša na menedžment delovne izvedbe zaposlenih in organizacijskih enot. Ta vidik je bolj menedžersko kot strateško usmerjen in je bolj naklonjen učinkovitosti kot pa uspešnosti. Njegov

namen je obveščati oblikovalce javnih politik in javnost, kaj deluje in kaj ne. Pogosto je oblikovan tako, da zagotavlja informacije oblikovalcem politik za izboljšanje bodočih reform in zakonov ter predpisov (Žurga 2001, 20). Učinkovitost nadzora obravnavane inšpekcije je tako povratna informacija zakonodajalcu, ki s tem ugotovi ali in kako se zakoni izvršujejo, kakšne so prednosti in pomanjkljivosti zakonov ter kako jih posamezniki sprejemajo in spoštujejo.

Ocenila sem učinkovitost ISJU glede na izbrane kazalnike:

- število inšpekcijskih pregledov oz. nadzorov v letu 2007–2010;
- število odpravljenih nepravilnosti oz. število izrečenih ukrepov, ki so jih predlagali inšpektorji v letu 2007–2010.

Skupni kazalci učinkovitosti delovanja neke organizacije, ki izhajajo le iz števila izdanih ukrepov, ne odražajo celostne slike delovanja organizacije in njene uspešnosti/učinkovitosti. Vendar glede na pomanjkanje podatkov in premalo napisane literature o ISJU, sem upoštevala le izbrane kazalnike in s primerjavo števila inšpekcijskih pregledov ter števila izrečenih ukrepov ocenila učinkovitost delovanja izbrane inšpekcije oz. njenih inšpektorjev, upoštevajoč dejstvo, da zaradi pomanjkanja podatkov ne morem v celoti oceniti učinkovitosti delovanja izbrane inšpekcije.

Bizjak (2010, 8) pravi, da je napačno sklepati, da je učinkovita inšpekcija samo tista, ki izda največ odločb ali izvede največje število ukrepov. Učinkovita inšpekcija je predvsem tista, ki:

- dobro obvladuje svoje področje,
- hitro reagira na kritične kršitve predpisov v nadziranem okolju (odzivnost),
- zna postavljati prioritete in ločiti bistveno od nebistvenega ter
- deluje preventivno in ob manjših kršitvah uporablja načelo sorazmernosti ukrepa in kršitve.

4 NADZOR NAD DELOVANJEM UPRAVE

V splošnem smislu ima državna uprava dve glavni funkciji. Haček (2001, 38) pravi, da ima državna uprava funkciji:

1. izvrševanje zakonov, državnega proračuna ter drugih političnih odločitev nosilcev zakonodajne in izvršilne oblasti;
2. pripravo strokovnih podlag za politično odločanje nosilcev zakonodajne in izvršilne oblasti.

Znotraj teh dveh temeljnih funkcij pa loči več vrst nalog državne uprave. Virant (v Haček, 2001, 38) govori o vrstah dejavnosti državne uprave:

- regulativna (izdajanje predpisov in priprava strokovnih podlag za izdajanje predpisov vlade in zakonov ter drugih aktov zakonodajnega organa),
- kontrolno-nadzorna (nadzor nad izvajanjem predpisov),
- operativna (izdajanje posameznih pravnih aktov, opravljanje upravnih dejanj, izvajanje upravnih ukrepov),
- študijsko-analitična ter
- represivna.

Državna uprava izvaja svoje funkcije s štirimi različnimi oblikami delovanja (Virant 2002, 213):

- izdaja splošne (pravilniki, odredbe, navodila) in posamične (odločbe in sklepi) oblastne pravne akte,
- izdaja oz. sklepa akte poslovanja (pogodbe in javni razpisi),
- izdaja interne akte (interni pravilniki in razpisi) ter
- opravlja materialna dejanja.

Nad vsemi temi štirimi oblikami se opravlja nadzor. Temelj nadzora je načelo zakonitosti, ki je eno temeljnih načel pravne države. To načelo se je v Evropi začelo razvijati v začetku 19. stoletja. Najprej se razvije v širšem smislu. V upravi je dovoljeno vse, kar ni izrecno

prepovedano. Kasneje se razvije še v ožjem smislu. Uprava mora imeti za vsako svoje ravnanje podlago v zakonu. Vsako tako načelo je zapisano v ustavi v 120. členu, ki pravi, da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru na podlagi ustave in zakonov (Virant 2002, 213).

Nadzor nad delovanjem uprave je lahko formalen ali neformalen. Formalen nadzor je v primeru, ko ga izvajajo državni organi v predpisanih postopkih. V postopkih, v katerih z ukrepi odpravljajo napake, ki so nastale pri delovanju državne uprave. Neformalen nadzor pa je takrat, kadar ga izvajajo neoblastni subjekti – vsa civilna družba (npr., mediji, organizirane skupine državljanov ipd.). Formalen nadzor, ki se izvaja znotraj uprave same, je upravni nadzor, opravljajo pa ga tudi organi sodne veje oblasti (sodni nadzor) in zakonodajni organi (politični nadzor) (Virant 2002, 214).

Upravni nadzor se izvaja tako, da ga hierarhično višji organ izvaja nad hierarhično nižjim organom (npr. ministrstvo nad upravno enoto). V tem primeru govorimo o notranjem (internem) upravnem nadzoru, ki je najstarejša oblika nadzora nad delovanjem uprave (Virant 2002, 214). Upravni nadzor pa lahko izvajajo tudi organi, ki niso hierarhično nadrejeni nadzorovanemu organu. V tem primeru gre za zunanji (eksterni) upravni nadzor (npr. inšpektorji izvajajo inšpekcijski nadzor v organih državne uprave). Virant (2002, 215) pravi, da so nekatere vrste inšpekcijskega nadzora posebej usmerjene v nadzor nad delovanjem državne uprave, gre za notranji nadzor (npr. Upravna inšpekcija ter ISJU, ki sta se združili in zdaj delujeta v okviru Inšpektorata za javno upravo)

Po Trpinu (1996, 45) je ena izmed nalog oz. funkcij uprave nadzor nad izvajanjem predpisov. Delo uprave je usmerjeno predvsem v izvrševanje in nadzor. Uprava opravlja več vrst nadzornih funkcij. Trpin (1996, 46–47) pravi, da je prva nadzorna funkcija uprave inšpekcijsko nadzorstvo, ki pomeni nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih podzakonskih predpisov. Druga nadzorna funkcija uprave je nadzor nad delom organov lokalnih skupnosti. Gre za dva različna nadzora, prvi je nadzor nad nalogami iz originarnih pristojnosti lokalnih skupnosti in drugi je nadzor nad nalogami, ki so prenesene.

5 ZGODOVINA RAZVOJA IN DELOVANJE INŠPEKCIJSKIH SLUŽB V KRALJEVINI JUGOSLAVIJI

Nadzorne funkcije v Kraljevini Jugoslaviji so se nenehno prilagajale družbenopolitičnim in družbenoekonomskim spremembam. Preoblikovanje je potekalo od klasičnih oblik nadzora državnih organov k nadgrajevanju sistemov samoupravnega nadzora. Nadzorno funkcijo so upravljali predvsem upravni organi družbenopolitičnih skupnosti, v katere so bili vključeni tudi organi inšpekcijskega nadzorstva (Bostič 1986, 13).

Bostič (1986, 36) pravi, da so se inšpekcijske službe pojavile že v Kraljevini Jugoslaviji. Takrat je bila država razdeljena na banovine s posebnim zakonom o banovinski upravi. Banovine so predstavljale samoupravne in državne enote. Banska uprava je bila tako prvostopna in drugostopna upravna oblast države. Ban pa je bil predstavnik banovinske samouprave. Pri vsaki banovinski upravi je bilo določeno število inšpektorjev, ki so v banovem imenu opravljali nadzor nad delovanjem področnih organov. Inšpektorji so bili pomožni organi bana v vseh primerih javne varnosti. V imenu bana so opravljali nadzor nad okrajnimi upravami in organi. Opravljali pa so tudi druge zadeve, katere jim je odredil minister za notranje zadeve na predlog bana. Okrožni inšpektor je bil visok državni uradnik in je bil v kraju, kjer je imel sedež, predstavnik vlade. Nadzorna dejavnost organov državne uprave je bila opredeljena z različnimi materialnimi predpisi, ki so določali posamezna upravna področja. Nadzor so opravljali organi pod različnimi imeni kot je čuvaj, revizior, pomožni kontrolor, inšpektor idr., vsi pa so predstavljali nadzorni sistem (Bostič 1986, 36–37).

Inšpekcijski organi niso imeli lastnih pristojnosti, kot samostojen organ je obstajala le glavna kontrola, ki je bila ustanovljena na podlagi posebnega zakona za opravljanje finančne kontrole. Inšpekcijski organi so bili organizirani v sestavi posameznih resornih upravnih organov in so nastopali v imenu njihovih predstavnikov. Organi za opravljanje inšpekcijskih zadev so bili vključeni v posamezna ministrstva. Področni inšpektorji so opravljali inšpekcijska opravila in bili podrejeni generalnim in banovinskim inšpektorjem, od katerih so dobivali navodila za svoje delo. Pooblastila za delo generalnih inšpektorjev je določal zakon. Najpomembnejši nadzorni organ je bila glavna kontrola s predsednikom in 11 člani, ki je nadzirala javno in državno financiranje. Posebna pooblastila pa so imeli delovni inšpektorji,

ki so opravljali nadzor nad izvajanjem predpisov iz področja dela in higiensko-tehničnega varstva delavcev. Nadzorovali in pregledovali so delavnice, delovni čas, razreševali so spore med delavci in delodajalci idr. (Bostič 1986, 38).

Razvoj inšpekcijskih služb v Socialistični Federativni Republiki Jugoslaviji (SFRJ) od osvoboditve leta 1945 naprej lahko razdelimo na 4 obdobja, ki dajejo posebno značilnost razvoju inšpekcijskega nadzora, saj je doživel velike organizacijske spremembe. Prvo obdobje vključuje čas od osvoboditve do prvih zametkov samoupravljanja, drugo obdobje od uvajanja samouprave do sprejetja ustave SFRJ leta 1963, tretje obdobje obsega čas od leta 1963 do sprejetja amandmajev ustave SFRJ leta 1974 in četrto obdobje, ki je čas po sprejemu ustave SFRJ leta 1974 (Bostič 1986, 39).

V prvem obdobju so nadzor vodila ministrstva s področja gospodarskih panog, državna kontrolna komisija, organi za notranje zadeve, tržna in finančna inšpekcija ter inšpekcija dela. Določene funkcije nadzora je opravljala tudi industrijska milica. Nadzorni organi pa so bili strogo centralizirani. Poleg pristojnih nadzornih organov v posameznih ministrstvih je imela največje pristojnosti komisija državne kontrole, ki je predstavljala strogo centralno organiziran sistem nadzora s pomočjo kontrolnih komisij v okrajih in lokalnih ustanovah ter podjetjih. Posebno nadzorno vlogo so imeli organi za notranje zadeve, inšpekcijski nadzor pa so opravljale tudi trgovinska in finančna inšpekcija. Državna kontrola je tedaj že vnašala določene elemente podružbljanja nadzora, ki se kaže z delovanjem državljanov in v ustanovitvi ljudske inšpekcije, kjer so ljudski inšpektorji opravljali svoje delo častno in brezplačno (Bostič 1986, 39–40).

V drugem obdobju je prehajala nadzorna funkcija v pristojnost posameznih upravnih organov. Kontrolne organizacije prenehajo z delom, povečajo se pristojnosti skupščinske vladavine in ljudskih odborov (Bostič 1986, 40).

S sprejetjem ustavnega zakona leta 1953 se oblikujejo novi odnosi med oblastvenimi in samoupravnimi organi. Politično izvršilna funkcija se oddvoji od upravne funkcije. Pojavijo se prve dileme o tem, kako organizirati nadzorni sistem, ki bo učinkovit. Inšpekcijski nadzor je tako dobil posebno družbeno vlogo, saj je postal posebna upravna in strokovna dejavnost, s posebej urejenimi postopki in posebnimi pooblastili. Inšpekcijske službe so postale posebna specializirana oblika upravnega delovanja z nalogo, da opravljajo neposredni nadzor nad izvrševanjem zakonov in drugih predpisov ter samoupravnih splošnih aktov. Organizirane so

bile na zvezni in republiški ravni in tudi že v posameznih družbenopolitičnih skupnostih po resornem načelu v sestavi upravnih organov (Bostič 1986, 40).

V tretjem obdobju se utrjuje sistem socialističnega samoupravljanja in družbeni nadzor nad delom državnih organov ter nad delom organizacij, ki opravljajo zadeve posebnega družbenega pomena. Organi nadzora postanejo samostojnejši, za svoje delo pa neposredno odgovorni skupščinam družbenopolitičnih skupnosti in njihovim izvršilnim organom (Bostič 1986, 41).

Ustava, sprejeta leta 1963, določi, da imajo zvezni organi pristojni za nadzor, skladno z zveznimi predpisi pravico in dolžnost opravljati inšpekcijsko nadzorstvo na območju cele države. Sprejem ustave naj bi pomenila prelomnico glede družbenega vrednotenja inšpekcijskih organov, vendar se pravno in organizacijsko ni veliko spremenilo, zato je taka pravna in organizacijska neurejenost vplivala na delo inšpektorjev, kar se je pokazalo tudi pri učinkovitosti njihovega dela (Bostič 1986, 41–43).

Do leta 1971 je bilo delo inšpekcijskih služb zapostavljeno. Te službe niso imele ustrezne politične in družbene podpore, bile so kadrovsko pomanjkljive ter tehnično slabo opremljene. (Bostič 1986, 45).

Leta 1974 je bil sprejet nov zakon o inšpekcijah, ki je veljal za vse inšpekcije, kolikor ni bilo s posebnim zakonom drugače določeno, in je podrobneje urejal splošna načela za organizacijo in delovanje inšpekcijskih služb ter s tem izboljšal njihov status. Zakon je dajal prednost združevanju inšpekcij tako znotraj občinske uprave kakor tudi na ravni medobčinskega sodelovanja in je dajal posredno inšpektorju večjo samostojnost pri upravljanju nadzora. Pomembna je bila določba 8. člena zakona, ki je dajala občinam možnost organiziranja enotne medobčinske inšpekcijske službe (Bostič 1986, 47). Ugotovljeno je bilo, da inšpekcijske službe niso bile učinkovite, zaradi nenehnega političnega vpliva na njihovo delovanje, pomanjkanja kadrovske politike in družbenega interesa.

6 INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO V REPUBLIKI SLOVENIJI

Inšpekcijski nadzor je nadzor, ki ga izvaja državna uprava nad izvrševanjem zakonov in podzakonskih aktov. Inšpekcijski nadzor se opravlja na vseh upravnih področjih, kjer javni interes narekuje, omejuje ali prepoveduje posameznikom določeno ravnanje (Virant 2002, 70).

Leta 1994 so inšpekcijske službe s sprejetjem Zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Ur. l. RS, št. 71/94, ZODPM) in Zakona o upravi (Ur. l. RS, št. 67/94, ZUpr) prešle v organe v sestavi ministrstev. Inšpekcijski nadzor je bil vključen v sistem dela uprave kot posebna vrsta upravnega dela. Inšpektorji postanejo za svoje delo oz. za posledice, ki nastanejo zaradi nezakonitega in nedoslednega dela, disciplinsko, materialno in kazensko odgovorni, dobijo trajen mandat. Najpomembnejša postane njihova moralno-strokovna in moralno-etična odgovornost. Moralno-strokovna odgovornost je odgovornost za opravljanje nadzora in odločanje v skladu s cilji in nameni zakonov (Kmetič 2004, 13).

Inšpekcijski nadzor je pred sprejetjem Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) urejal ZUpr v členih 83 do 95. Leta 2002 je bil sprejet ZIN (Ur. l. RS, št. 56/02), ki je v celoti in samostojno urejal področje inšpekcijskega nadzora.

Potrebno je omeniti da, ZIN ne velja za Inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev. ZIN sicer v 2. členu opredeljuje inšpekcijski nadzor kot nadzor nad izvajanjem oz. spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, vendar to ne velja za inšpekcijsko službo. ZIN je bil sprejet leta 2002 in ureja splošna načela inšpekcijskega nadzora, organizacijo inšpekcij, položaj, pravice in dolžnosti inšpektorjev, pooblastila inšpektorjev, postopek inšpekcijskega nadzora, inšpekcijske ukrepe in druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom (1. člen ZIN).

ZIN-UPB1 (Ur. l. RS 43/07) v četrtem odstavku 3. člena določa, da se ta zakon ne uporablja za upravno, proračunsko in obrambno inšpekcijo ter za druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti.

Za upravno inšpekcijo, inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev, obrambno inšpekcijo in druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti se uporabljajo samo naslednje določbe tega zakona: 1. do 7. člen, 11. do

18. člen, prvi odstavek 19. člena ter prvi in tretji odstavek 20. člena tega zakona (3. člen ZIN-UPB1).

ZIN-UPB1 v 11. členu določa tudi ustanovitev inšpekcijskega sveta, ki pravi, da se za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti različnih inšpekcij ustanovi Inšpekcijski svet kot stalno medresorsko delovno telo. Člani Inšpekcijskega sveta so glavni inšpektorji in predstojniki inšpekcij oz. drugi predstavniki organov v sestavi, v katerih deluje inšpekcija.

Inšpekcijski nadzor izvajajo inšpektorji, to so javni uslužbenci s posebnimi pooblastili. ZUpr določa, da ima inšpektor trajen mandat. To pa ne pomeni, da inšpektorju ne more prenehati delovno razmerje (npr. zaradi disciplinskih razlogov ipd.); pomeni le, da inšpektorja ni mogoče iz osebnih razlogov premestiti na drugo delovno mesto, tako kot druge javne uslužbence. Za imenovanje v naziv inšpektor so določeni posebni pogoji, tj. visoka strokovna izobrazba, najmanj pet let delovnih izkušenj in strokovni izpit za inšpektorja (Virant 2002, 70–73).

6.1 Organiziranost inšpekcijskih služb

V zvezi z organiziranjem inšpekcijskih služb je bilo podanih veliko različnih mnenj in predlogov. Najpogostejši predlogi so bili, da je potrebno pristojnosti izvajanja inšpekcijskega nadzora vrniti na lokalno raven, na upravne enote, na občine in bodoče regije. Drugi predlogi pa so se nanašali predvsem na ukinitve inšpektoratov kot organov v sestavi ministrstev in njihovo vključitev v organizacijsko strukturo ministrstev (Turk 2004, 58).

Do leta 1995 so bile inšpekcijske službe organizirane kot republiške inšpekcije na državnem nivoju, občinske inšpekcije v občinah ali kot medobčinske inšpekcije za več občin. Vendar je imela takratna organiziranost številne slabosti, ki so se kazale v precejšnjem vplivu lokalne politike na usmerjanje delovanja inšpekcijskih organov. Druga slabost je bila razdrobljenost, ki je imela za posledico velike razlike v strokovnosti, metodah in ukrepov, ki so jih izvajali inšpektorji (Turk 2004, 50).

Inšpekcije so se tako temeljito reorganizirale leta 1995, ko so bile naloge inšpekcijskega nadzora prenesene z občin na ministrstva oz. na inšpektorate kot organe v njihovi sestavi. S

prenosom inšpekcijskega nadzora z občinskih organov na inšpektorate, se je močno zmanjšal vpliv lokalne politike na odločanje v posameznih inšpekcijskih zadevah (Kladošek 2002, 31–32).

Organizacijo organov in organizacij v sestavi je prej urejal Zakon o Vladi Republike Slovenije. Kasneje je bilo to urejeno v Zakonu o državni upravi, ki je ukinil organe v sestavi kot zakonsko kategorijo (Kmetič 2004, 16–17).

Razmerja med ministrstvom in upravnim organom ali organizacijo v sestavi so hierarhična. Za hierarhična razmerje je značilno, da hierarhično višji organ podrejenemu organu daje usmeritve, navodila, strokovne napotke in strokovno pomoč za njegovo delo, nadzira njegovo delo in ima občasno tudi pravico substitucije; to pomeni pravico opraviti nalogo, ki je v pristojnosti podrejenega organa, če je ta ne opravi v roku (Virant 2002, 101). Politični vrh uprave je vlada, zato se morajo ministri pri svojem delu ravnati po političnih usmeritvah vlade in ji poročati o svojem delu. Prav tako minister usmerja in nadzoruje delo organov v sestavi ministrstva in jim daje obvezna navodila za delo (Grad v Kavčič in Grad 2000, 277).

6.2 Inšpektorati in inšpekcijske službe v Republiki Sloveniji

Inšpektorat je organ v sestavi ministrstva. V Republiki Sloveniji trenutno deluje 14 inšpektoratov. Inšpekcijske službe in inšpektorati so naslednji (Državni portal Republike Slovenije 2012):

- Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS (APEK)
- Carinska uprava RS (CURS) - Ministrstvo za finance
- Davčna uprava RS (DURS) - Ministrstvo za finance
- Informacijski pooblaščenec - Inšpekcija za varovanje osebnih podatkov
- Inšpektorat za javno upravo (IJU) - Ministrstvo za javno upravo
- Inšpekcija za kemikalije (IRSK) - Ministrstvo za zdravje
- Inšpekcija za sevalno in jedrsko varnost, Uprava RS za jedrsko varnost (URSJV) - Ministrstvo za okolje in prostor
- Inšpektorat RS za delo (IRSD) - Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
- Inšpektorat RS za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto (IRSEKEPP) - Ministrstvo za gospodarstvo

- Inšpektorat RS za energetiko in rudarstvo (IRSER) - Ministrstvo za gospodarstvo
- Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (IRSKGH) - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano:
 - o Fitosanitarna inšpekcija (IRSKGH-Fito)
 - o Gozdarska inšpekcija (IRSKGH-Gozd)
 - o Inšpekcija za kakovost živil
 - o Inšpekcija za kontrolo krme (IRSKGH - Kmet)
 - o Kmetijska inšpekcija (IRSKGH-Kmet)
 - o Lovska in ribiška inšpekcija (IRSKGH-LoRi)
 - o Vinarska inšpekcija (IRSKGH-Vin)
- Inšpektorat RS za kulturo in medije (IRSKM) - Ministrstvo za kulturo
- Inšpektorat RS za notranje zadeve (MNZ) - Ministrstvo za notranje zadeve
- Inšpektorat RS za obrambo (IRSO) - Ministrstvo za obrambo
- Inšpektorat RS za okolje in prostor (IRSOP) - Ministrstvo za okolje in prostor
- Uprava RS za pomorstvo – Pomorska inšpekcija - Ministrstvo za promet
- Inšpektorat RS za šolstvo in šport (IRSŠŠ) - Ministrstvo za šolstvo in šport
- Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (IRSVNDN) - Ministrstvo za obrambo
- Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke
- Prometni inšpektorat RS - Ministrstvo za promet
- Tržni inšpektorat RS (TIRS) - Ministrstvo za gospodarstvo
- Uprava RS za varstvo pred sevanji (URSVS) - Ministrstvo za zdravje
- Urad RS za meroslovje (MIRS) - Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
- Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo - Ministrstvo za finance
- Urad za nadzor proračuna, proračunska inšpekcija (UNP-SPI) - Ministrstvo za finance
- Veterinarska uprava RS (VURS) - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Zdravstveni inšpektorat RS (ZIRS) - Ministrstvo za zdravje

7 INŠPEKCIJA ZA SISTEM JAVNIH USLUŽBENCEV

Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev je bila ustanovljena na podlagi Zakona o javnih uslužbencih (Ur. l. RS, št. 56/02, ZJU). Inšpektorji za sistem javnih uslužbencev so nadzirali izvajanje določb ZJU in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, pri tem so nadzirali (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 1):

- skladnost aktov o sistemizaciji z zakonom in podzakonskimi predpisi,
- skladnost splošnih aktov s področja sistema javnih uslužbencev z zakonom in podzakonskimi predpisi,
- zakonitost in pravilnost posredovanja podatkov v centralno kadrovske evidenco in vodenje zbirke dokumentov v zvezi s kadrovske evidenco,
- pravočasnost in pravilnost izdajanja posamičnih aktov,
- zakonitost pogodb o zaposlitvi,
- skladnost zaposlovanja s kadrovskim načrtom in siceršnje pravno pravilnost zaposlovanja,
- vodenje natečajnih postopkov,
- zakonitost aktov o imenovanju v naziv ali na položaj,
- vodenje postopkov ocenjevanja delovnih in strokovnih kvalitet in postopkov napredovanja ter premestitev,
- vodenje postopkov reorganizacije,
- vodenje postopkov ugotavljanja nesposobnosti javnih uslužbencev za opravljanje dela,
- izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja.

Če je inšpektor ugotovil nezakonitosti in nepravilnosti v poslovanju po ZJU, je lahko predlagal predstojniku organa v katerem je bil opravljen nadzor in ministru, pristojnemu za upravo, ukrepe, ki so potrebni za odpravo ugotovljenih nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 1).

Inšpektorji za sistem javnih uslužbencev so opravljali inšpekcijske nadzore po uradni dolžnosti in na podlagi prijav praviloma le v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti, če pa se je prijava nanašala na kršitve določb iz prvega dela ZJU (vključno z 21. členom ZJU), pa so inšpektorji opravili inšpekcijski nadzor tudi v preostalem javnem sektorju (v javnih agencijah, javnih skladih, javnih zavodih, javnih gospodarskih zavodih in drugih

osebah javnega prava, če so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalnih skupnosti) (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 1).

V skladu z Zakonom o prekrških (ZP) so inšpektorji za sistem javnih uslužbencev ugotavljali dejanja, ki so v ZJU opredeljena kot prekršek. Če je inšpektor ugotovil dejanja, ki pomenijo prekršek po ZJU, je odločil o prekršku in na podlagi ZP z odločbo o prekršku kršitelju izrekel sankcijo (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 1)

7.1 Inšpektorat za javno upravo

Inšpektorat za javno upravo je organ v sestavi Ministrstva za javno upravo. Ustanovljen je bil leta 2009 z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Ur. l. RS, št. 63/09). V Inšpektoratu sta združeni dve inšpekcijski službi, Upravna inšpekcija in Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev, ki sta pred združitvijo delovali kot samostojni inšpekcijski službi v okviru Ministrstva za javno upravo. Upravna inšpekcija ni klasična inšpekcija, ne gre za hierarhično, temveč za horizontalno obliko upravne inšpekcije. Njena funkcija ni neposredno ukrepanje, ampak predlaganje ukrepov predstojniku, to velja tudi za ISJU (Jerovšek in drugi 2004, 836)

Inšpektorat izvaja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov in splošnih aktov s področja delovnih razmerij javnih uslužbencev, zakona, ki ureja splošni upravni postopek, in drugih zakonov, ki urejajo upravne postopke ter uredbe, ki ureja upravno poslovanje in zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja (Ministrstvo za javno upravo 2012a).

Inšpektorat opravlja naloge, ki se nanašajo na (Ministrstvo za javno upravo 2012a):

- načrtovanje in usklajevanje inšpekcijskega nadzora;
- oblikovanje sistemskih rešitev, sodelovanje pri pripravi zakonodaje in drugih najzahtevnejših gradiv s področja inšpekcijskega nadzora;
- izvajanje strokovno-organizacijskih nalog ter vodenje evidenc na področju inšpekcijskega nadzora;
- vodenje upravnih in prekrškovnih postopkov na področju inšpekcijskega nadzora;
- vlaganje kazenskih ovadb za kazniva dejanja na področju inšpekcijskega nadzora;
- koordinacija med inšpekcijskimi službami in drugimi državnimi organi v zadevah; katerih nosilec je inšpektorat;

- izvajanje notranje kontrole pravočasnosti in pravilnosti vodenja inšpekcijskih postopkov;
- reševanje pripomb na delo inšpektorjev, vodenje evidenc o pritožbah in odnosu do strank ter predlaganje uvedbe disciplinskega postopka.

Pri področju delovnih razmerij javnih uslužbencev inšpektorat nadzira izvajanje ZJU, pri tem pa nadzira skladnost aktov o sistemizaciji z zakonom in podzakonskimi predpisi; skladnost splošnih aktov s področja sistema javnih uslužbencev z zakonom in podzakonskimi predpisi; zakonitost in pravilnost posredovanja podatkov v centralno kadrovske evidenco in vodenja zbirke dokumentov v zvezi s kadrovske evidenco; pravočasnost in pravilnost izdajanja posamičnih aktov; zakonitost pogodb o zaposlitvi; skladnost zaposlovanja s kadrovskim načrtom in pravno pravilnost zaposlovanja; vodenje natečajnih postopkov; zakonitost aktov o imenovanju v naziv ali na položaj; vodenje postopkov ocenjevanja delovnih in strokovnih kvalitet in postopkov napredovanja ter premestitev; vodenje postopkov reorganizacij in vodenje postopkov ugotavljanja nesposobnosti javnih uslužbencev za opravljanje dela ter izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja (Ministrstvo za javno upravo 2012a).

Pri področju upravnih postopkov in informacij javnega značaja inšpektorat nadzira izvajanje Zakona o splošnem upravnem postopku in drugih zakonov, ki urejajo upravne postopke; Uredbe o upravnem poslovanju in Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Ministrstvo za javno upravo 2012a).

8 EMPIRIČNI PRIKAZ PODATKOV DELA INŠPEKCIJE ZA SISTEM JAVNIH USLUŽBENCEV od leta 2007–2010

8.1 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2007

V letu 2007 je ISJU, glede prijav domnevnih kršitev ZJU, prejela 129 različnih prijav. Pri pregledu prijav so ugotovili, da jih 28 ne sodi v njeno pristojnost. ISJU je tako v letu 2007 obravnavala 101 prijavo (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 2).

Po vsebini se prijave domnevnih kršitev ZJU nanašajo na naslednja področja (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 2):

- 11 prijav se nanaša na nezakonitost sistemizacije in kadrovskega načrta;
- 18 prijav se nanaša na javni natečaj, interni natečaj in zaposlitev na strokovno-tehničnem delovnem mestu;
- 19 prijav se nanaša na ocenjevanje uradnikov, napredovanje, premestitev in nesposobnost javnih uslužbencev;
- 27 prijav se nanaša na nezakonitost aktov o imenovanju v naziv, posamičnih aktov, pogodb o zaposlitvi in na odpoved pogodbe o zaposlitvi;
- 22 prijav se nanaša na nadlegovanje na delovnem mestu;
- 2 prijavi se nanašata na konflikt interesov;
- 2 prijavi se nanašata na omejitve v zvezi s sprejemanjem daril.

Prijave glede domnevnih kršitev ZJU se nanašajo na naslednje organe (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 2):

- 23 prijav se nanaša na uprave lokalnih skupnosti;
- 22 prijav se nanaša na ministrstva;
- 19 prijav se nanaša na organe v sestavi;
- 6 prijav se nanaša na vladne službe;
- 8 prijav se nanaša na upravne enote;
- 23 prijav se nanaša na zavode, agencije in druge državne organe.

8.1.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori v letu 2007

Inšpektorji za sistem javnih uslužbencev so v letu 2007 opravili inšpekcijske nadzore na podlagi prijav in po uradni dolžnosti.

Inšpektorji so opravili **54** inšpekcijskih nadzorov (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 2–3):

- v ministrstvih: Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za obrambo (2 nadzora), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (2 nadzora), Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za promet, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za zunanje zadeve;
- v organih v sestavi: Arhiv RS, Davčna uprava RS (2 nadzora), Fitosanitarna uprava RS, Carinska uprava RS, Geodetska uprava RS, Policija (4 nadzori), Urad RS za meroslovje (3 nadzori), Urad RS za mladino, Urad RS za visoko šolstvo;
- vladne službe: Slovenska obveščevalno-varnostna agencija (2 nadzora);
- upravne enote: UE Lendava, UE Litija, UE Ruše, UE Sežana, UE Žalec;
- uprave lokalnih skupnosti: Mestna občina Ljubljana, Mestna občina Nova Gorica, Občina Lenart v Slovenskih goricah, Občina Litija, Občina Ljutomer, Občina Mozirje, Občina Radovljica, Občina Šmarje pri Jelšah, Občina Žužemberk;
- zavodi, agencije, drugi državni organi: Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS, Center za kulturo, šport in prireditve Izola, Dijaški dom Koper, Dijaški dom Nova Gorica, Osnovna šola Bežigrad, Osnovna šola Brezno-Podvelka, Osnovna šola Ketteja in Murna Ljubljana, Osnovna šola Majde Vrhovnik Ljubljana, Osnovna šola Prule, Osnovna šola bratov Letonja Šmartno ob Paki, Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, Srednja trgovska šola Ljubljana, Vrtec Črnuče, Zdravstveni dom Ljutomer.

Inšpektorji so opravili **41** inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 3):

- v ministrstvih: /
- v organih v sestavi ministrstev: Arhiv RS;
- v vladnih službah: /
- v upravnih enotah: UE Črnomelj, UE Litija, UE Ruše, UE Žalec;

- v upravah lokalnih skupnosti: Mestna občina Celje, Mestna občina Maribor, Mestna občina Nova Gorica, Občina Bohinj, Občina Dobje pri Planini (2 pregleda), Občina Dornava (2 pregleda), Občina Lenart v Slovenskih goricah (3 pregledi), Občina Litija (2 pregleda), Občina Ljutomer (2 pregleda); Občina Mozirje, Občina Oplotnica (2 pregleda), Občina Pivka, Občina Ravne na Koroškem (2 pregleda), Občina Selnica ob Dravi (3 pregledi), Občina Šmarje pri Jelšah (3 pregledi);
- v zavodih, agencijah in drugih državnih organih: Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS, Osnovna šola Bežigrad, Osnovna šola Brezno-Podvelka, Osnovna šola Majde Vrhovnik Ljubljana, Osnovna šola Prule, Osnovna šola bratov Letonja Šmartno ob Paki, Osnovna šola Ketteja in Murna Ljubljana, Srednja trgovska šola Ljubljana, Vrtec Črnuče.

8.1.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in število predlaganih ukrepov predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2007

Pri inšpekcijskem nadzoru v **državni upravi** so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 3–7):

- *v ministrstvih* delovna mesta niso bila pravilno sistematizirana (predvsem položajna uradniška delovna mesta, na katerih se lahko naloge opravljajo v nazivu višji svetovalec I in podsekretar, pogoji za zasedbo delovnih mest niso bili natančno določeni glede znanja tujih jezikov); vse spremembe in dopolnitve akta o sistemizaciji delovnih mest niso bile posredovane v mnenje sindikatu; premestitev strokovno-tehničnega javnega uslužbenca na uradniško delovno mesto je bila izvedena brez predhodno izvedenega javnega natečaja; pri izvedbi internega in javnega natečaja niso bila dosledno upoštevana določila zakona in uredbe, saj so se v izbirni postopek uvrstili kandidati, ki niso izpolnjevali natečajnih pogojev; v uradniški naziv so bili imenovani uradniki, ki niso izpolnjevali pogojev za uradniški naziv; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo, saj ocene uradnikom niso bile določene pravočasno; sklepi o povečanem obsegu dela na podlagi 96. člena ZJU so bili javnim uslužbencem izdani brez predhodno sklenjenega pisnega dogovora med javnim uslužbencem in nadrejenim;
- *ministrstvom je bilo v letu 2007 predlaganih 30 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti*;

- *v organih v sestavi* delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana; vse spremembe in dopolnitve akta o sistemizaciji delovnih mest niso bile posredovane v mnenje sindikatu; pri izvedbi javnega natečaja niso bila dosledno upoštevana določila zakona in uredbe in v uradniški naziv so bili imenovani uradniki, ki niso izpolnjevali pogojev za uradniški naziv ter ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo; ugotovljene so bile tudi pritožbe javnih uslužbencev, ki niso bile pravočasno posredovane v reševanje Komisiji za pritožbe iz delovnega razmerja; v pisnem opozorilu pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi niso bile natančno navedene kršitve delovnih obveznosti in v sklepih o povečanem obsegu dela niso bile natančno definirane naloge, ki jih morajo opravljati javni uslužbenci;
- *organom v sestavi je bilo v letu 2007 predlaganih 17 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v vladnih službah* so bili javni uslužbenci premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev; v uradniški naziv so bili imenovani uradniki, ki niso izpolnjevali pogojev za uradniški naziv; ocenjevanje uradnikov tudi ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo; sklepi o povečanem obsegu dela na podlagi 96. člena ZJU so bili izdani brez predhodno sklenjenega pisnega dogovora med javnim uslužbencem in nadrejenim; individualni akti so bili javnim uslužbencem izdani nepravočasno oz. so bili izdani nepravilni akti;
- *vladnim službam je bilo v letu 2007 predlaganih 6 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v upravnih enotah* delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana v aktu o sistemizaciji delovnih mest; javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev (predvsem delovna mesta, na katerih se vodi in odloča v upravnih postopkih so zasedali javni uslužbenci, ki niso imeli opravljenega strokovnega izpita iz upravnega postopka oz. javni uslužbenci niso imeli strokovnega izpita, ki je bil pogoj za delovno mesto oz. niso imeli zahtevane smeri izobrazbe); ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo ter pri izvedbi internega in javnega natečaja niso bila dosledno upoštevana določila zakona in uredbe;
- *upravnim enotam je bilo v letu 2007 predlaganih 11 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V upravnih lokalnih skupnosti so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 5–8):

- delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana v aktu o sistemizaciji delovnih mest; predstojniki niso sprejeli kadrovskega načrta; ugotovljeno je bilo, da so poleg predstojnika pravice in dolžnosti delodajalca izvrševali tudi tajniki občine oz. direktorji občinskih uprav, čeprav niso imeli pooblastila za vodenje kadrovskega poslovanja; ob sprejemu novega akta in o sistemizaciji delovnih mest in ob njegovih spremembah ter dopolnitvah (kadar so se spremembe nanašale na posamezno delovno mesto), javnih uslužbencev sploh niso razporedili na delovna mesta oz. predstojniki javnim uslužbencem sploh niso izdali nobenega individualnega akta o premestitvi; tudi ob razporeditvi na delovno mesto v skladu s sprejeto novo sistemizacijo, javnim uslužbencem niso izdali individualnih aktov o določitvi plače (sklepi o razporeditvi na delovna mesta pa tudi niso vsebovali nobenega določila o plači; ob premestitvi na drugo delovno mesto javni uslužbenec in predstojnik nista sklenila pogodbe o zaposlitvi, ampak je predstojnik javnemu uslužbencu izdal le sklep o premestitvi in določitvi plače; premestitve javnih uslužbencev iz strokovno-tehničnega delovnega mesta na uradniško delovno mesto so opravili brez prehodno izvedenega javnega natečaja; javni uslužbenci so bili brez predhodno izvedenega javnega natečaja premeščeni na drugo delovno mesto, na katerem se naloge lahko opravljajo v več kot dve stopnji višjem nazivu; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo (ocene uradnikom niso bile določene pravočasno); ugotovljeno je bilo, da ne vodijo evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest in ne vodijo evidence o strukturi javnih uslužbencev po nazivih; pri izvedbi internega in javnega natečaja se niso dosledno upoštevala določila zakona in uredbe; v izbirni postopek so se uvrstili in na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali natečajnih pogojev oz. javnega natečaja za zasedbo uradniškega delovnega mesta sploh niso izvedli; javni uslužbenci so v višji plačilni razred napredovali tudi javni uslužbenci, ki niso izpolnjevali pogojev za napredovanje; sklepi o povečanem obsegu dela na podlagi 96. člena ZJU so bili izdani brez predhodno sklenjenega pisnega dogovora med javnim uslužbencem in nadrejenim; in nazadnje v individualnih aktih so predstojniki priznali javnim uslužbencem pravice v večjem obsegu kot je določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi ali s kolektivno pogodbo;

- *upravam lokalnih skupnosti je bilo v letu 2007 predlaganih 78 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V zavodih, agencijah in drugih državnih organih so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 5–8):

- v aktu o sistemizaciji delovnih mest za posamezno delovno mesto ni bilo določeno najmanj opis nalog in pogoji za zasedbo delovnega mesta; niso vodili evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest in na področju omejitev v zvezi s sprejemanjem daril pa predstojniki niso naredili vsega, kar bi morali narediti, saj zaposlenih in uporabnikov storitev niso na primeren način seznanili z omejitvami v zvezi s sprejemanjem daril, niso določili osebe, odgovorne za pravilno vodenje seznama daril, niso poskrbeli za vzpostavitev vodenja seznama daril;
- *zavodom, agencijam in drugim državnim organom je bilo v letu 2007 predlaganih 28 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

8.1.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2007

V letu 2007 je bilo pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 125 nepravilnosti. Skupno število predlaganih ukrepov pa je bilo **170**. Inšpektorji so opravili 54 nadzorov v državnih organih in organih v sestavi ter 41 inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih. Vendar je potrebno upoštevati, da so bili inšpekcijski nadzori v letu 2007 opravljeni tudi na podlagi prijav iz leta 2006. V posameznih organih je bilo ugotovljenih več različnih nepravilnosti, zato je razlika med številom prijav in med ugotovljenimi nepravilnostmi glede na število opravljenih inšpekcijskih nadzorov v letu 2007 (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 10).

V državnih organih (v ministrstvih, v organih v sestavi, v vladnih službah in v upravnih enotah) in v zavodih, agencijah in drugih državnih organih so predstojniki odpravili vse nepravilnosti, ki so jih inšpektorji ugotovili v inšpekcijskih nadzorih v letu 2006 in 2007. Predstojniki so odpravili načeloma skoraj vse nepravilnosti v upravah lokalnih skupnosti, razen v Občini Radovljica in v Občini Žužemberk, kjer župana nepravilnosti takrat še nista odpravila (Ministrstvo za javno upravo 2012b, 9).

8.2 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2008

Glede prijav domnevnih kršitev ZJU je ISJU, v letu 2008 prejela 100 različnih prijav. Pri pregledu prijav so ugotovili, da jih 23 ne sodi v njeno pristojnost, zato so inšpektorji v letu 2008 obravnavali 77 prijav (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 2).

Po vsebini se prijave domnevnih kršitev nanašajo na naslednja področja (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 2):

- 4 prijave se nanašajo na nezakonitost sistemizacije;
- 17 prijav se nanaša na javni natečaj, interni natečaj in zaposlitev na strokovno-tehničnem delovnem mestu;
- 16 prijav se nanaša na ocenjevanje uradnikov, napredovanje, premestitev in nesposobnost javnih uslužbencev;
- 28 prijav se nanaša na nezakonitost aktov o imenovanju v naziv, posamičnih aktov, pogodb o zaposlitvi in na odpoved pogodbe o zaposlitvi;
- 9 prijav se nanaša na nadlegovanje na delovnem mestu;
- 1 prijava se nanaša na kadrovski načrt;
- 2 prijavi se nanašata na konflikt interesov.

Prijave domnevnih kršitev se nanašajo na naslednje organe (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 2):

- 15 prijav se nanaša na uprave lokalnih skupnosti;
- 13 prijav se nanaša na ministrstva;
- 29 prijav se nanaša na organe v sestavi;
- 6 prijav se nanaša na upravne enote;
- 12 prijav se nanaša na zavode, agencije in druge državne organe;
- 2 prijavi se nanašata na vladne službe.

8.2.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori

Inšpektorji za sistem javnih uslužbencev so v letu 2008 opravili inšpekcijske nadzore na podlagi prijav in po uradni dolžnosti. Opravili so **50** inšpekcijskih nadzorov (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 2– 3):

- v ministrstvih: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za obrambo (2 nadzora), Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za zunanje zadeve (2 nadzora);
- v organih v sestavi: Direkcija RS za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Policija (5 nadzorov), Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij (UIKS) (3 nadzori), Uprava RS za zaščito in reševanje;
- vladne službe: Slovenska obveščevalno-varnostna agencija (2 nadzora);
- upravne enote: UE Kočevje, UE Laško, UE Lendava, UE Litija (2 nadzora), UE Novo mesto,
- uprave lokalnih skupnosti: Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Črenšovci, Občina Kočevje, Občina Oplotnica, Občina Ormož, Občina Osilnica, Občina Moravske Toplice, Občina Starše, Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Občina Škofljica, Občina Vipava, Občina Vrhnika;
- zavodi, agencije, drugi državni organi: Dijaški dom Ivan Cankar Ljubljana, Javni zavod za kulturo Litija, Okrožno sodišče Slovenj Gradec, Osnovna šola Bogojina, Osnovna šola Ljubečna, Osnovna šola Rogatec, Osnovna šola Videm pri Ptujju, Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije.

Inšpektorji so opravili **35** inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 3):

- v ministrstvih: Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za zunanje zadeve (2 pregleda);
- v organih v sestavi ministrstev: UIKS, Urad RS za meroslovje;
- v vladnih službah: Slovenska obveščevalno-varnostna agencija (2 pregleda);
- v upravnih enotah: UE Laško, UE Litija;

- v upravah lokalnih skupnosti: Občina Črenšovci (2 pregleda), Občina Dornava (2 pregleda), Občina Kočevje, Občina Lenart v Slovenskih goricah (3 pregledi), Občina Moravske Toplice, Občina Oplotnica (2 pregleda), Občina Osilnica (2 pregleda), Občina Ormož, Občina Radovljica, Občina Starše, Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Občina Škofljica, Občina Vipava (2 pregleda);
- v zavodih in agencijah in drugih državnih organih: Center za kulturo, šport in prireditve, Osnovna šola Bogojina, Osnovna šola Ljubecna, Osnovna šola Videm pri Ptujju.

8.2.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in število predlaganih ukrepov predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2008

V državni upravi so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 3–7):

- *v ministrstvih* delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana; vse spremembe in dopolnitve akta o sistemizaciji delovnih mest niso bile posredovane v mnenje sindikatu; premestitev strokovno-tehničnega javnega uslužbenca na uradniško delovno mesto je bila izvedena brez predhodno izvedenega javnega natečaja; pri izvedbi internega in javnega natečaja niso bila dosledno upoštevana določila zakona in uredbe; v uradniški naziv so bili imenovani uradniki, ki niso izpolnjevali pogojev za uradniški naziv; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo, saj ocene uradnikom niso bile določene pravočasno; sklepi o povečanem obsegu dela na podlagi 96. člena ZJU so bili javnim uslužbencem izdani brez predhodno sklenjenega pisnega dogovora med javnim uslužbencem in nadrejenim;
- *ministrstvom je bilo v letu 2008 predlaganih 30 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti*;
- *v organih v sestavi* delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana; vse spremembe in dopolnitve akta o sistemizaciji delovnih mest niso bile posredovane v mnenje sindikatu; pri izvedbi javnega natečaja niso bila dosledno upoštevana določila zakona in uredbe; v uradniški naziv so bili imenovani uradniki, ki niso izpolnjevali pogojev za uradniški naziv; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo; pritožbe javnih uslužbencev niso bile pravočasno posredovane v reševanje Komisiji za pritožbe iz delovnega razmerja; v pisnem opozorilu pred

odpovedjo pogodbe o zaposlitvi niso bile natančno navedene kršitve delovnih obveznosti; v sklepih o povečanem obsegu dela niso bile natančno definirane naloge, ki jih morajo opraviti javni uslužbenci;

- *organom v sestavi je bilo v letu 2008 predlaganih 17 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v vladnih službah so bili javni uslužbenci premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev; v uradniški naziv so bili imenovani uradniki, ki niso izpolnjevali pogojev za uradniški naziv; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo; sklepi o povečanem obsegu dela na podlagi 96. člena ZJU so bili izdani brez predhodno sklenjenega pisnega dogovora med javnim uslužbencem in nadrejenim; individualni akti so bili javnim uslužbencem izdani nepravočasno oz. so bili izdani nepravilni akti;*
- *vladnim službam je bilo v letu 2008 predlaganih 6 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v upravnih enotah delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana v aktu o sistemizaciji delovnih mest; javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo ter pri izvedbi internega in javnega natečaja niso bila dosledno upoštevana določila zakona in uredbe;*
- *upravnim enotam je bilo v letu 2008 predlaganih 10 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V upravah lokalnih skupnosti so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 4–8):

- akti o sistemizaciji niso bili usklajeni z veljavno zakonodajo; predstojniki niso sprejeli kadrovskega načrta; ugotovljeno je bilo, da so poleg predstojnika pravice in dolžnosti delodajalca izvrševali tudi tajniki občine oz. direktorji občinskih uprav, čeprav niso imeli pooblastila za vodenje kadrovskega poslovanja; ob sprejemu novega akta o sistemizaciji delovnih mest javnih uslužbencev sploh niso razporedili na delovna mesta; ob razporeditvi na delovno mesto v skladu s sprejeto novo sistemizacijo, javnim uslužbencem niso izdali individualnih aktov o določitvi plače; ob premestitvi na drugo delovno mesto javni uslužbenec in predstojnik nista sklenila pogodbe o zaposlitvi, ampak je predstojnik javnemu uslužbencu izdal le sklep o premestitvi in določitvi plače; premestitve javnih uslužbencev iz strokovno-tehničnega delovnega

mesta na uradniško delovno mesto so opravili brez predhodno izvedenega javnega natečaja; javni uslužbenci so bili brez predhodno izvedenega javnega natečaja premeščeni na drugo delovno mesto, na katerem se naloge lahko opravljajo v več kot dve stopnji višjem nazivu; ocenjevanje uradnikov ni bilo izvedeno v skladu z veljavno zakonodajo; niso vodili evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest in niso vodili evidence o strukturi javnih uslužbencev po nazivih; pri izvedbi internega in javnega natečaja niso dosledno upoštevali določil zakona in uredbe; v izbirni postopek se so uvrstili in na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali natečajnih pogojev; javni uslužbenci so v višji plačilni razred napredovali pred dopolnitvijo triletnega napreovalnega obdobja; sklepi o povečanem obsegu dela na podlagi 96. člena ZJU so bili izdani brez predhodno sklenjenega pisnega dogovora med javnim uslužbencem in nadrejenim; in nazadnje je bilo ugotovljeno, da so v individualnih aktih predstojniki priznali javnim uslužbencem pravice v večjem obsegu kot je določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi ali s kolektivno pogodbo;

- *upravam lokalnih skupnosti je bilo v letu 2008 predlaganih 78 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V zavodih, javnih agencijah in drugih državnih organih so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 5–8):

- v aktu o sistemizaciji delovnih mest za posamezno delovno mesto niso bili določeni naslednji pogoji, tj. najmanj opis nalog in pogoji za zasedbo delovnega mesta; niso vodili evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest in na področjih omejitev v zvezi s sprejemanjem daril predstojniki niso naredili vsega, kar bi morali narediti;
- *zavodom, agencijam in drugim državnim organom je bilo v letu 2008 predlaganih 28 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

8.2.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2008

V letu 2008 je bilo pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 151 nepravilnosti. Skupno število predlaganih ukrepov je bilo **169**. Inšpektorji so opravili 50 nadzorov v državnih organih in organih v sestavi ter 35 inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih. Vendar je potrebno upoštevati, da so bili inšpekcijski nadzori v letu 2008 opravljeni tudi na podlagi prejetih prijav iz leta 2007, zato je razlika med številom prijav in med ugotovljenimi

nepravilnostmi glede na število opravljenih inšpekcijskih nadzorov v letu 2008 (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 9).

V državnih organih so predstojniki praviloma odpravili nepravilnosti, ki so jih inšpektorji ugotovili v inšpekcijskih nadzorih v letu 2007 in 2008. V upravah lokalnih skupnosti so predstojniki odpravili nepravilnosti, razen v eni občini, kjer je bilo potrebno opraviti ponovni inšpekcijski nadzor. V zavodih, agencijah in drugih državnih organih so predstojniki odpravili vse nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012c, 8– 9).

8.3 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2009

V letu 2009 je ISJU prejela 127 različnih prijav, pritožb, pobud in zahtev za inšpekcijski nadzor nad ZJU (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 4).

Po vsebini se prijave domnevnih kršitev nanašajo na naslednja področja (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 4):

- 14 prijav se nanaša na nezakonitost sistemizacije;
- 37 prijav se nanaša na javni natečaj, interni natečaj in zaposlitev na strokovno-tehničnem delovnem mestu;
- 27 prijav se nanaša na ocenjevanje uradnikov, napredovanje, premestitev in nesposobnost javnih uslužbencev;
- 43 prijav se nanaša na nezakonitost aktov o imenovanju v naziv, posamičnih aktov, pogodb o zaposlitvi in na odpoved pogodbe o zaposlitvi;
- 4 prijave se nanašajo na nadlegovanje na delovnem mestu;
- 2 prijavi se nanašata na konflikt interesov.

Prijave domnevnih kršitev se nanašajo na naslednje organe (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 5):

- 22 prijav se nanaša na uprave lokalnih skupnosti;
- 24 prijav se nanaša na ministrstva;
- 26 prijav se nanaša na organe v sestavi;
- 15 prijav se nanaša na upravne enote;

- 36 prijav se nanaša na zavode, agencije in druge državne organe;
- 4 prijave se nanašajo na vladne službe.

8.3.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori v letu 2009

Inšpektorica za sistem javnih uslužbencev je v letu 2009 opravila 47 inšpekcijskih nadzorov na podlagi prijav in po uradni dolžnosti, in sicer (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 6):

- v ministrstvih: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo (2 nadzora), Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za pravosodje (2 nadzora), Ministrstvo za promet;
- v organih v sestavi: Arhiv RS, Carinska uprava RS, Davčna uprava RS (3 nadzori), Direkcija RS za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo, Policija (2 nadzora), Veterinarska uprava RS;
- vladne službe: Generalni sekretariat Vlade RS, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Urad RS za enake možnosti;
- upravne enote: UE Celje, UE Kranj, UE Litija, UE Ljubljana, UE Piran, UE Sevnica, UE Sežana;
- uprave lokalnih skupnosti: Občina Horjul, Občina Izola, Občina Lendava, Občina Osilnica, Občina Pivka, Občina Podčetrtek, Občina Postojna, Občina Radovljica, Občina Trebnje;
- zavodi, agencije, drugi državni organi: Glasbena šola Kočevje, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Okrožno državno tožilstvo v Kranju, Okrožno državno tožilstvo v Mariboru, Okrožno sodišče v Kočevju, Osnovna šola Bežigrad, Sodni svet RS, Višje sodišče v Ljubljani, Vrhovno sodišče RS, Zdravstveni dom Metlika.

Inšpektorica za sistem javnih uslužbencev je v letu 2009 opravila 24 inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih, in sicer (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 6):

- v ministrstvih: Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za pravosodje;
- v organih v sestavi ministrstev: Davčna uprava RS (2 pregleda), Direkcija RS za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo, UIKS;

- v vladnih službah: Generalni sekretariat Vlade RS, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko;
- v upravnih enotah: UE Litija, UE Sevnica;
- v upravah lokalnih skupnosti: Občina Horjul, Občina Lendava (2 pregleda), Občina Osilnica, Občina Pivka, Občina Podčetrtek, Občina Škofljica, Občina Trebnje, Občina Vipava, Občina Vrhnika;
- v zavodih in agencijah in drugih državnih organih: Javni zavod za kulturo Litija, Sodni svet RS

8.3.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in predlagani ukrepi predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2009

V državnih organih so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 7– 12):

- *v ministrstvih* so bila delovna mesta v aktu o sistemizaciji delovnih mest sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (4-krat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (dvakrat); v individualnih aktih so bile javnim uslužbencem priznane pravice v večjem obsegu kakor je določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi ali kolektivno pogodbo (dvakrat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (dvakrat); nadrejeni niso opravili letnih razgovorov z zaposlenimi (enkrat);
- *v ministrstvih je bilo v letu 2009 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 11 nepravilnosti. Glede na ugotovljene nepravilnosti je bilo v letu 2009 v ministrstvih predlaganih 11 ukrepov za odpravo le-teh*;
- *v organih v sestavi* so bila delovna mesta v aktu o sistemizaciji delovnih mest sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (4-krat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (dvakrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (enkrat); nadrejeni niso opravili letnih razgovorov z zaposlenimi (enkrat);

- *v organih v sestavi je bilo v letu 2009 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 8 nepravilnosti. Predlaganih je bilo 8 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v vladnih službah so bila mesta v aktu o sistemizaciji delovnih mest sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (trikrat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (enkrat); nadrejeni niso opravili letnih razgovorov z zaposlenimi (enkrat); na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali natečajnih pogojev (enkrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (enkrat); javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev (dvakrat);*
- *v vladnih službah je bilo v letu 2009 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 9 nepravilnosti. Predlaganih je bilo 9 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v upravnih enotah so bila delovna mesta v aktu o sistemizaciji delovnih mest sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (5-krat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (dvakrat); javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev (enkrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (enkrat); ugotovljeno je bilo tudi, da delodajalec zaposlenega ni varoval pred šikaniranjem, grožnjami in podobnimi ravnanji, ki ogrožajo opravljanje njihovega dela (enkrat);*
- *v upravnih enotah je bilo v letu 2009 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 10 nepravilnosti. Prav tako je bilo upravnim enotam v letu 2009 predlaganih 10 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V upravah lokalnih skupnosti so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 9– 13):

- delovna mesta so bila v aktu o sistemizaciji delovnih mest sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi delovna mesta niso bila pravilno sistemizirana v aktu o sistemizaciji delovnih mest (9-krat); pravice in obveznosti delodajalca je na podlagi pooblastila za vodenje kadrovskega poslovanja izvajal javni uslužbenec, ki ni izpolnjeval predpisanih pogojev (enkrat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (5-krat); predstojniki niso

sprejeli kadrovskega načrta (5-krat); predstojniki so z javnimi uslužbenci sklenili pogodbe o zaposlitvi za delovna mesta, ki niso bila sistemizirana v aktu o sistemizaciji delovnih mest (dvakrat); predstojniki so sklenili pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela na uradniškem delovnem mestu za nedoločen čas, brez predhodno izvedenega javnega natečaja (dvakrat); javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev (5-krat); javni uslužbenci so bili premeščeni iz strokovno-tehničnega na uradniško delovno mesto brez predhodno izvedenega javnega natečaja (4-krat); predstojniki niso poskrbeli za vodenje evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest in za vodenje evidence o strukturi javnih uslužbencev po nazivih (5-krat); na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali natečajnih pogojev (trikrat); v individualnih aktih so bile javnim uslužbencem priznane pravice v večjem obsegu kot je določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi ali kolektivno pogodbo (dvakrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (8-krat); v uradniške nazive so bili imenovani tudi javni uslužbenci, ki so sklenili delovno razmerje za določen čas (dvakrat); javni uslužbenci so napredovali v višji uradniški naziv, čeprav niso izpolnjevali pogojev (trikrat); kot prosto delovno mesto je bilo objavljeno delovno mesto, ki ni bilo sistemizirano v aktu o sistemizaciji delovnih mest (7-krat); predstojniki niso poskrbeli za ocenjevanje javnih uslužbencev (trikrat); ugotovljeno je bilo, da so bili javni uslužbenci napoteni na nadaljnje izobraževanje, čeprav ni bil izveden interni natečaj (enkrat); in nazadnje je bilo ugotovljeno, da po uveljavitvi novega plačnega sistema za zaposlene še niso preverjali pogojev za napredovanje (dvakrat);

- *v upravah lokalnih skupnosti je bilo v letu 2009 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 69 nepravilnosti. Upravam lokalnih skupnosti je bilo v letu 2009 prav tako predlaganih 69 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V zavodih, javnih agencijah in drugih državnih organih so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 9–13):

- delovna mesta so bila v aktu o sistemizaciji delovnih mest sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (trikrat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (dvakrat); predstojniki niso poskrbeli za vodenje evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest (trikrat); predstojniki niso poskrbeli za vodenje evidence o strukturi javnih uslužbencev po

nazivih (enkrat); na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali pogojev za delovno mesto (dvakrat); v izdanih individualnih aktih so bile javnim uslužbencem priznane pravice v večjem obsegu kot je to določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi in kolektivno pogodbo (enkrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (dvakrat); predstojniki niso poskrbeli za ocenjevanje javnih uslužbencev (dvakrat); nadrejeni niso opravili letnih razgovorov z zaposlenimi (enkrat); in nazadnje, na področju omejitev v zvezi s sprejemanjem daril predstojniki niso naredili vsega, kar bi morali narediti, saj zaposlenih in uporabnikov storitev niso na primeren način seznanili z omejitvami v zvezi s sprejemanjem daril, niso določili osebe, odgovorne za pravilno vodenje seznama daril in niso poskrbeli za vzpostavitev vodenja seznama daril (enkrat);

- *v zavodih, javnih agencijah in drugih državnih organih je bilo v letu 2009 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 18 nepravilnosti. Zavodom, agencijam in drugim državnim organom je bilo tako predlaganih 18 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

8.3.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2009

V letu 2009 je bilo pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 125 nepravilnosti. Skupno število predlaganih ukrepov je bilo prav tako **125**. Inšpektorji so opravili 47 nadzorov v državnih organih in organih v sestavi ter 24 inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih. Potrebno je upoštevati, da so bili inšpekcijski nadzori v letu 2009 opravljeni tudi na podlagi prejetih prijav v letih 2008 in 2007. V posameznih organih je bilo ugotovljenih več različnih nepravilnosti, zato je razlika med številom prejetih prijav in med ugotovljenimi nepravilnostmi glede na število opravljenih in inšpekcijskih nadzorov v letu 2009 (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 18).

V državnih organih so predstojniki odpravili vse nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v inšpekcijskih nadzorih v letu 2009. Prav tako so v upravah lokalnih skupnosti predstojniki, razen v dveh primerih, odpravili nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v inšpekcijskih nadzorih. V obeh občinah, kjer nepravilnosti še niso bile odpravljene, pa je bilo v letu 2010 opravljen ponovni inšpekcijski nadzor. V zavodih, agencijah in drugih državnih organih so predstojniki

odpravili prav tako vse nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v inšpekcijskih nadzorih (Ministrstvo za javno upravo 2012č, 15).

8.4 Prikaz dela Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev v letu 2010

ISJU je v letu 2010 prejela 150 različnih prijav, pritožb, pobud in zahtev za inšpekcijski nadzor nad ZJU (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 4).

Po vsebini se prijave domnevnih kršitev nanašajo na naslednja področja (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 4):

- 11 prijav se nanaša na nezakonitost sistemizacije;
- 62 prijav se nanaša na javni natečaj, interni natečaj in zaposlitev na strokovno-tehničnem delovnem mestu;
- 14 prijav se nanaša na ocenjevanje in napredovanje javnih uslužbencev;
- 15 prijav se nanaša na premestitve javnih uslužbencev;
- 30 prijav se nanaša na nezakonitost aktov o imenovanju v naziv, posamičnih aktov, pogodb o zaposlitvi in na odpoved pogodbe o zaposlitvi;
- 2 prijavi se nanašata na kadrovske načrt in kadrovske evidenco;
- 3 prijave se nanašajo na nasprotje interesov;
- 2 prijavi se nanašata na izobraževanje;
- 3 prijave se nanašajo na reorganizacijo;
- 1 prijava se nanaša na letni razgovor;
- 7 prijav se nanaša na nadlegovanje na delovnem mestu.

Prijave domnevnih kršitev se nanašajo na naslednje organe (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 5):

- 21 prijav se nanaša na ministrstva;
- 39 prijav se nanaša na organe v sestavi;
- 14 prijav se nanaša na upravne enote;
- 24 prijav se nanaša na uprave lokalnih skupnosti;
- 48 prijav se nanaša na zavode, agencije in druge državne organe;
- 4 prijave se nanašajo na vladne službe.

8.4.1 Opravljeni inšpekcijski nadzori v letu 2010

Inšpektorji za sistem javnih uslužbencev so v letu 2010 opravili **54** inšpekcijskih nadzorov na podlagi prijav in po uradni dolžnosti, in sicer (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 6):

- v ministrstvih: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za notranje zadeve (3 nadzori), Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za promet (2 nadzora), Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za zunanje zadeve;
- v organih v sestavi: Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Agencija RS za okolje, Davčna uprava RS (2 nadzora), Geodetska uprava RS, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Inšpektorat RS za okolje in prostor, Policija (3 nadzori), Tržni inšpektorat RS, Uprava RS za javna plačila, Veterinarska uprava RS (2 nadzora);
- vladne službe: Kabinet predsednika Vlade RS;
- upravne enote: UE Jesenice, UE Kočevje, UE Krško, UE Lendava, UE Litija, UE Nova Gorica, UE Postojna, UE Škofja Loka, UE Tržič, UE Velenje;
- uprave lokalnih skupnosti: Občina Borovnica, Občina Kočevje, Občina Kostel, Občina Osilnica, Občina Polzela, Občina Radeče, Občina Šempeter-Vrtojba, Občina Vrhnika, Medobčinski inšpektorat in redarstvo (Vrhnika);
- zavodi, agencije, drugi državni organi: Državni zbor RS (2 nadzora), Okrajno sodišče Kamnik, Okrajno sodišče Litija, Okrožno sodišče Kranj, Univerza na Primorskem, VIZ Frana Milčinskega Smlednik, Zdravstveni dom Ljutomer.

Inšpektorji za sistem javnih uslužbencev so v letu 2010 opravili **44** inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih, in sicer (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 6):

- v ministrstvu: Ministrstvo za zunanje zadeve;
- v organih v sestavi ministrstev: Arhiv RS, Davčna uprava RS, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Inšpektorat RS za okolje in prostor, Veterinarska uprava RS;
- v vladni službi: Urad RS za enake možnosti;
- v upravnih enotah: UE Jesenice, UE Kočevje (2 pregleda), UE Krško, UE Lendava, UE Nova Gorica, UE Sežana, UE Škofja Loka;

- v upravah lokalnih skupnosti: Občina Izola (2 pregleda), Občina Kočevje, Občina Kostel, Občina Osilnica (2 pregleda), Občina Podčetrtek, Občina Polzela (2 pregleda), Občina Postojna (3 pregledi), Občina Radeče, Občina Radovljica (2 pregleda), Občina Šempeter-Vrtojba (2 pregleda), Občina Trebnje (2 pregleda), Medobčinski inšpektorat in redarstvo (Vrhnika) (2 pregleda);
- v zavodih in agencijah in drugih državnih organih: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Okrajno sodišče Kamnik, Okrajno sodišče Kočevje, Okrajno sodišče v Litiji, Okrožno državno tožilstvo Kranj (3 pregledi), VIZ Frana Milčinskega Smlednik.

8.4.2 Ugotovljene nepravilnosti pri inšpekcijskih nadzorih in predlagani ukrepi predstojnikom za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v letu 2010

V državnih organih so bile ugotovljene te nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 7–11):

- *v ministrstvih* so bila delovna mesta sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (trikrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (trikrat); v individualnih aktih so bile javnim uslužbencem priznane pravice v večjem obsegu, kakor je določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi ali kolektivno pogodbo (trikrat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (enkrat); javni uslužbenec je bil premeščen na delovno mesto, za katero ni izpolnjeval pogojev (enkrat);
- *v ministrstvih je bilo v letu 2010 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 11 nepravilnosti. Glede na število ugotovljenih nepravilnosti je bilo v letu 2010 ministrstvom predlaganih 11 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v organih v sestavi* so bila delovna mesta sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (9-krat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (trikrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (dvakrat); na javnem natečaju je bil izbran kandidat, ki ni izpolnjeval natečajnih pogojev (dvakrat); v višji uradniški naziv oz. v višji plačni razred so napredovali javni uslužbenci, ki niso izpolnjevali

pogojev za napredovanje (dvakrat); zaposlovanje v nasprotju s kadrovskim načrtom (enkrat);

- *v organih v sestavi je bilo v letu 2010 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 19 nepravilnosti. Organom v sestavi je bilo predlaganih 25 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti;*
- *v upravnih enotah so bila delovna mesta so bila sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (9-krat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (8-krat); javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev (trikrat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (enkrat); v višji uradniški naziv oz. v višji plačni razred so napredovali javni uslužbenci, ki niso izpolnjevali pogojev za napredovanje (enkrat); delodajalec ni hranil zapisov o opravljenih letnih razgovorih z zaposlenimi (enkrat); predstojnik je sklenil pogodbo o zaposlitvi z javnim uslužbencem, ki ni izpolnjeval pogojev za delovno mesto (enkrat); ugotovljeno je bilo tudi, da je predstojnik z javnim uslužbencem sklenil delovno razmerje za nedoločen čas za zasedbo uradniškega delovnega mesta, ne da bi bil predhodno izveden javni natečaj (enkrat);*
- *v upravnih enotah je bilo v letu 2010 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 25 nepravilnosti. Upravnim enotam je bilo predlaganih 28 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V upravah lokalnih skupnosti so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 8–12):

- delovna mesta so bila sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (9-krat); pravice in obveznosti delodajalca je na podlagi pooblastila za vodenje kadrovskega poslovanja izvajal javni uslužbenec, ki ni izpolnjeval predpisanih pogojev (enkrat); pogoji za zasedbo prostih uradniških oz. strokovno-tehničnih delovnih mest so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (9-krat); predstojniki niso sprejeli kadrovskega načrta (dvakrat); predstojniki so z javnimi uslužbenci sklenili pogodbe o zaposlitvi za delovna mesta, ki niso bila sistemizirana v aktu o sistemizaciji delovnih mest (6-krat); predstojniki so sklenili pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela na uradniškem delovnem mestu za nedoločen

čas, ne da bi bil predhodno izveden javni natečaj (enkrat); javni uslužbenci so bili premeščeni na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev (7-krat); predstojniki niso poskrbeli za vodenje evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest in za vodenje evidence o strukturi javnih uslužbencev po nazivih (8-krat); na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali natečajnih pogojev (8-krat); v individualnih aktih so bile javnim uslužbencem priznane pravice v večjem obsegu kot je določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi ali kolektivno pogodbo (6-krat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (dvakrat); v uradniške nazive so bili imenovani tudi javni uslužbenci, ki so sklenili delovno razmerje za določen čas (dvakrat); v višji uradniški naziv oz. v višji plačni razred so napredovali javni uslužbenci, ki niso izpolnjevali pogojev za napredovanje (7-krat); kot prosto delovno mesto je bilo objavljeno delovno mesto, ki ni bilo sistemizirano v aktu o sistemizaciji delovnih mest (trikrat); predstojniki niso poskrbeli za ocenjevanje javnih uslužbencev (4-krat); po uveljavitvi novega plačnega sistema za zaposlene se še niso preverjali pogoji za napredovanje (trikrat); nazadnje je bilo ugotovljeno, da nadrejeni niso opravili letnih razgovorov z zaposlenimi (enkrat);

- *v upravah lokalnih skupnosti je bilo v letu 2010 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 79 nepravilnosti. Upravam lokalnih skupnosti je bilo predlaganih 97 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

V zavodih, agencijah in drugih državnih organih so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 9–12):

- delovna mesta so bila sistemizirana v nasprotju z veljavnimi predpisi (6-krta); pogoji za zasedbo prostih uradniških so bili objavljeni v nasprotju s pogoji, ki so bili za delovno mesto določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest (4-krat); predstojniki niso poskrbeli za vodenje evidence o dejanski zasedenosti delovnih mest (dvakrat); predstojniki niso poskrbeli za vodenje evidence o strukturi javnih uslužbencev po nazivih (enkrat); na javnem natečaju so bili izbrani kandidati, ki niso izpolnjevali pogojev za delovno mesto (4-krat); v izdanih individualnih aktih so bile javnim uslužbencem priznane pravice v večjem obsegu kot je to določeno z zakonom, podzakonskimi predpisi in kolektivno pogodbo (7-krat); javnim uslužbencem niso bili pravočasno izdani pravilni posamični individualni akti (dvakrat); glede omejitev v zvezi s sprejemanjem daril predstojniki niso naredili vsega, kar bi moral narediti, saj

zaposlenih in uporabnikov storitev niso na primeren način seznanili z omejitvami v zvezi s sprejemanjem daril, niso določili osebe, odgovorne za pravilno vodenje seznama daril, in niso poskrbeli za vzpostavitev vodenja seznama daril (enkrat); v uradniške nazive so bili prevedeni tudi strokovno-tehnični javni uslužbenci (enkrat); v višji uradniški naziv oz. v višji plačni razred so napredovali javni uslužbenci, ki niso izpolnjevali pogojev za napredovanje (trikrat); in nazadnje, predstojnik je z javnim uslužbencem sklenil delovno razmerje za nedoločen čas za zasedbo uradniškega delovnega mesta, ne da bi bil predhodno izveden javni natečaj (enkrat);

- *v zavodih, javnih agencijah in drugih državnih organih je bilo v letu 2010 pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 32 nepravilnosti. Zavodom, agencijam in drugim državnim organom je bilo predlaganih 42 ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.*

8.4.3 Realizacija predlogov inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev v letu 2010

V letu 2010 je bilo pri inšpekcijskih nadzorih ugotovljenih 166 nepravilnosti. Skupno število predlaganih ukrepov je bilo **203**. Inšpektorji so opravili 54 nadzorov v državnih organih in organih v sestavi ter 44 inšpekcijskih pregledov dokumentacije o odpravljenih nepravilnostih. Potrebno je upoštevati, da so bili inšpekcijski nadzori v letu 2010 opravljeni na podlagi prejetih prijav iz prejšnjih let, zato je razlika med številom prejetih prijav in med ugotovljenimi nepravilnostmi glede na število opravljenih inšpekcijskih nadzorov v letu 2010 (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 19).

V državnih organih so predstojniki, razen v enem primeru odpravili ugotovljene nepravilnosti v letu 2010. Prav tako so v upravah lokalnih skupnosti predstojniki odpravili ugotovljene nepravilnosti, razen v enem primeru ter v zavodih, agencijah in drugih državnih organih so predstojniki odpravili vse ugotovljene nepravilnosti (Ministrstvo za javno upravo 2012d, 14).

8.5 Rezultati

Iz analize Poročil o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev izhaja, da se je število opravljenih pregledov v letu 2010 v primerjavi z letom prej zvišalo za 7 pregledov, prav tako se je zvišalo število predlaganih ukrepov v letu 2010 iz 125 na 203 ukrepe, tj. 78 ukrepov več

kot leta 2009. Spodnja preglednica prikazuje skupno število pregledov, ugotovljenih nepravilnosti in predlaganih ukrepov v obdobju med 2007 in 2010. Glede na število pregledov in predlaganih ukrepov je ISJU delovala najbolj učinkovito v letu 2010.

Preglednica 8.1: Opravljeni inšpekcijski nadzori, ugotovljene nepravilnosti in ukrepi

Leto	Skupno število nadzorov/pregledov	Skupno število nepravilnosti	Skupno število ukrepov
2007	54	125	170
2008	50	151	169
2009	47	125	125
2010	54	166	203

Vir: Ministrstvo za javno upravo (2012b, 2012c, 2012č in 2012d).

Odpravljene ugotovljene nepravilnosti inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev med letoma 2007 in 2010 so se povečale. Inšpektorji so v letu 2010 odpravili načeloma vse ugotovljene nepravilnosti, razen v enem primeru (tj. v eni občini). Za razliko od leta 2010 pa so inšpektorji v letu 2007, 2008 in 2009 načeloma odpravili nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v inšpekcijskih nadzorih, odpravili so tudi ugotovljene nepravilnosti v občinah, z izjemo dveh.

Vlada Republike Slovenije (RS) se je na 146. redni seji dne 28.7.2011, seznanila z Letnim poročilom Inšpekcijskega sveta za leto 2010, ki ga je Inšpekcijski svet sprejel na podlagi podatkov državnih inšpekcijskih služb, regijskih koordinacij inšpektorjev in odborov inšpekcijskega sveta

Leta 2010 je 26 inšpekcijskih služb poslalo podatke, iz katerih je razvidno, da je bilo opravljenih 518.237 inšpekcijskih pregledov, skupaj je bilo izrečenih 86.146 ukrepov, od tega je bilo 58.172 upravnih in 27.974 prekrškovnih (Ministrstvo za javno upravo 2012e).

Vlada RS je iz agregatnih statističnih podatkov, ki jih posredujejo posamezne inšpekcijske službe, ugotovila, da se učinkovitost dela inšpekcijskih služb že tretje leto zapored zvišuje, saj se kljub zmanjševanju števila inšpektorjev povečuje število opravljenih inšpekcijskih pregledov in izrečenih ukrepov inšpektorjev (Ministrstvo za javno upravo 2012e).

9 ZAKLJUČEK

Namen Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev je spoštovanje določb ZJU in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov. Kot oblika notranjega nadzora v javni upravi si v okviru Inšpektorata za javno upravo, ki je bil ustanovljen leta 2009 z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Ur. l. RS, št. 63/09), prizadeva za doseganje učinkovitega in uspešnega uslužbenskega sistema, ki se odraža v kvaliteti javnih uslužbencev zaposlenih v javni upravi.

V diplomski nalogi sem se ukvarjala z učinkovitostjo ISJU. Ugotovila sem, da skupni kazalci učinkovitosti delovanja inšpekcijske službe, ki izhajajo le iz števila izdanih ukrepov, ne odražajo celostne slike delovanja omenjene inšpekcije in njene učinkovitosti. Vendar upoštevajoč ta dva kazalnika in s primerjavo števila inšpekcijskih pregledov in števila izrečenih ukrepov v obdobju 2007–2010 je razvidna učinkovitost inšpektorjev, ki so v povprečju opravili več pregledov in izrekli več ukrepov v letu 2010 kot leto poprej. Svojo hipotezo, da je Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev delovala učinkovito, glede na povečanje števila izrečenih ukrepov in glede na povečanje števila pregledov v letu 2010 v primerjavi z zadnjimi leti, lahko potrdim.

Na podlagi dveh izbranih kazalnikov pa ne morem v celoti oceniti učinkovitosti delovanja ISJU. Potrebno bi bilo upoštevati še druge kazalnike, ki vplivajo na samo učinkovitost kot je npr. odzivnost inšpekcije, ali loči bistvene stvari od nebistvenih in ali deluje preventivno ter ob manjših kršitvah upošteva načelo sorazmernosti ukrepa in kršitve.

Glede na izbrane kazalnike sem ocenila, da so inšpektorji v vseh segmentih nadzora delovali učinkovito. Vendar je potrebno upoštevati dva dejavnika, ki tudi vplivata na učinkovitost delovanja ISJU (Bizjak 2011):

1. Prvi dejavnik je, da so bili inšpekcijski nadzori opravljeni na podlagi prejetih prijav tudi iz prejšnjih let kot je to razvidno iz analize.
2. Drugi dejavnik pa se nanaša na odsotnost z dela zaradi porodniškega dopusta ipd.

Oba dejavnika hkrati onemogočata prikaz celostne slike učinkovitosti delovanja analizirane Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev. Če zanemarim ta dva dejavnika, lahko sklepam, da je ISJU v letu 2010 delovala učinkovito glede na zadnja leta.

Zaključim lahko, da je Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev v času svojega delovanja delovala učinkovito. Učinkovitost nadzora inšpekcije je tudi pomembna in povratna informacija vladi, ki s tem ugotovi ali in kako se zakoni (v konkretnem primeru ZJU in drugih zakonskih predpisov, izdanih na njegovi podlagi), izvršujejo, kakšne so prednosti in pomanjkljivosti zakonov ter kako jih posamezniki sprejemajo in spoštujejo. Na podlagi poročil inšpekcije lahko vlada pripravi ustrezno politiko in program dela za nadaljnje delo.

10 LITERATURA

1. Bizjak, Domen. 2010. *Zakon o inšpekcijskem nadzoru. Učno gradivo za udeležence priprav na strokovni izpit za inšpektorja*. Ljubljana: Upravna akademija.
2. Bizjak, Domen. 2011. Intervju z avtorico, Ljubljana, 25. avgust.
3. Bostič, Alojz. 1986. *Družbeni nadzor in vloga inšpekcij v SFRJ*. Ljubljana: Uradni list SRS.
4. Brezovšek, Marjan in Miro Haček. 2004. *Upravna kultura*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
5. Državni portal Republike Slovenije. 2012. *Inšpektorati in inšpekcijske službe*. Dostopno prek: <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/inspektorji/> (15. april 2012).
6. Grdešič, Ivan. 2006. *Osnove analiza javnih politik*. Zagreb: Fakulteta političkih znanosti.
7. Haček, Miro. 2001. *Sistem javnih uslužbencev*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
8. Jerovšek, Tone, Gorazd Trpin, Bojan Bugarič, Mitja Horvat, Erik Kerševan, Aleksij Mužina in Senko Pličanič. 2004. *Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP): s komentarjem*. Ljubljana: Nebra.
9. Kavčič, Igor in Franc Grad. 2008. *Ustavna ureditev Slovenije*. Ljubljana: GV založba.
10. Kladošek, Roman. 2002. Nova ureditev inšpekcijskega nadzora. V *Nova zakonodaja o državni upravi*, 31–36. Ljubljana: Inštitut za javno upravo.
11. Kmetič, Irena. 2004. *Inšpekcijski nadzor. Primer inšpektorata Republike Slovenije za delo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
12. Majchrzak, Ann. 1984. *Methods for policy research*. Newbury park, London, New Delhi: Sage Publications.
13. Ministrstvo za javno upravo. 2012a. *Inšpektorat za javno upravo*. Dostopno prek: http://www.arhiv.mju.gov.si/si/delovna_podrocja/inspektorat_za_javno_upravo/ (10. oktober 2011).

14. --- 2012b. *Poročilo o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev za leto 2007*. Dostopno prek: http://www.arhiv.mju.gov.si/si/delovna_podrocja/inspektorat_za_javno_upravo/ (11. oktober 2011).
15. --- 2012c. *Poročilo o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev za leto 2008*. Dostopno prek: http://www.arhiv.mju.gov.si/si/delovna_podrocja/inspektorat_za_javno_upravo/ (11. oktober 2011).
16. --- 2012č. *Poročilo o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev za leto 2009*. Dostopno prek: http://www.arhiv.mju.gov.si/si/delovna_podrocja/inspektorat_za_javno_upravo/ (13. oktober 2011).
17. --- 2012d. *Poročilo o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev za leto 2010*. Dostopno prek: http://www.arhiv.mju.gov.si/si/delovna_podrocja/inspektorat_za_javno_upravo/ (16. oktober 2011).
18. --- 2012e. *146. redna seja Vlade RS - sporočilo za javnost*. Dostopno prek: http://www.arhiv.mju.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/browse/7/article/21/13142/2107fe6af8/index.html (7. februar 2012).
19. Rakočević, Slobodan in Peter Bekeš. 1994. *Državna uprava: Vloga, položaj, organizacija, delovanje*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
20. Trpin, Gorazd. 1996. Zakon o upravi. V *Upravni zbornik 1996*, ur. Lovro Šturm, 35–70. Ljubljana: Inštitut za javno upravo.
21. Turk, Alenka. 2004. *Inšpekcijski nadzor na upravnem področju kmetijstva*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
22. *Uredbo o organih v sestavi ministrstev*. Ur. l. RS 63/2009. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200963&stevilka=2986> (10. oktober 2011).
23. Virant, Grega. 2002. *Pravna ureditev javne uprave*. Ljubljana: Visoka upravna šola.
24. Weiss, Carol H. 1998. *Evaluation: methods for studying programs and policies*. Upper Saddle River: Prentice Hall.
25. *Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN)*. Ur. l. RS 56/2002. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200256&stevilka=2758> (10. oktober 2011).

26. *Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN-UPB1)*. Ur. l. RS 43/2007. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200743&stevilka=2353> (10. oktober 2011).
27. *Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)*. Ur. l. RS 56/2002. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200256&stevilka=2759> (15. oktober 2011).
28. *Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev (ZODPM)*. Ur. l. RS 71/1994, Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199471&stevilka=2546> (6. januar 2012).
29. *Zakon o upravi (ZUpr)*. Ur. l. RS 67/1994. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199467&stevilka=2393> (6. januar 2011).
30. Žurga, Gordana. 2001. *Kakovost državne uprave*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

PRILOGE

PRILOGA A: Preglednica: Opravljeni inšpekcijski nadzori (2007–2010)

OPRAVLJENI INŠPEKCIJSKI NADZORI PO ORGANIH 2007						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
9	15	2	5	14	9	54
OPRAVLJENI INŠPEKCIJSKI NADZORI PO ORGANIH 2008						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
11	11	2	6	8	12	50
OPRAVLJENI INŠPEKCIJSKI NADZORI PO ORGANIH 2009						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
9	9	3	7	10	9	47
OPRAVLJENI INŠPEKCIJSKI NADZORI PO ORGANIH 2010						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
12	14	1	10	8	9	54

Vir: Poročilo o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev (2007, 2008, 2009 in 2010).

PRILOGA B: Preglednica: Predlagani ukrepi inšpektorjev (2007–2010)

PREDLAGANI UKREPI INŠPEKTORJEV PO ORGANIH 2007						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
30	17	6	11	28	78	170
PREDLAGANI UKREPI INŠPEKTORJEV PO ORGANIH 2008						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
30	17	6	10	28	78	169
PREDLAGANI UKREPI INŠPEKTORJEV PO ORGANIH 2009						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
11	8	9	10	18	69	125
PREDLAGANI UKREPI INŠPEKTORJEV PO ORGANIH 2010						
Ministrstva	Organi v sestavi	Vladne službe	Upravne enote	Zavodi, agencije in drugi državni organi	Uprave lokalnih skupnosti	Skupno število
11	25	/	28	47	97	203

Vir: Poročilo o delu Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev (2007, 2008, 2009 in 2010).

PRILOGA C: INTERVJU Z MAG. DOMNOM BIZJAKOM, GLAVNIM INŠPEKTORJEM ZA JAVNO UPRAVO

Intervju z mag. Domnom Bizjakom, glavnim inšpektorjem za javno upravo, opravljen dne 25.8.2011.

1. Inšpektorat za javno upravo je organ v sestavi Ministrstva za javno upravo. V Inšpektoratu sta združeni dve inšpekcijski službi, Upravna inšpekcija in Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev, ki sta pred združitvijo delovali kot samostojni inšpekcijski službi v okviru Ministrstva za javno upravo. Kateri so razlogi za združitev?

Ustanovljen je bil leta 2009 z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Ur. l. RS, št. 63/09). Obstajajo tudi politični razlogi za združitev inšpekcijskih služb. Inšpektorat za javno upravo ima zdaj več avtonomije kot pred združitvijo obeh služb. Odgovornost nosijo inšpektorji, pred združitvijo jo je nosilo ministrstvo. Inšpektorat ima tudi svoja finančna sredstva.

2. Katere so razlike med Inšpektoratom za javno upravo in bivšo Inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev?

Inšpektorat je dobil dodatne naloge zaradi združitve. Upravna inšpekcija je v okviru Inšpektorata za javno upravo ohranila večinoma enake naloge, medtem ko je Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev dobila dodatne naloge.

3. Kateri so zakonski predpisi, ki urejajo delovanje Inšpektorata za javno upravo?

Inšpektorat za javno upravo urejajo naslednji zakonski predpisi:

- Zakon o splošnem upravnem postopku (določa način dela)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju
- Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja
- Zakon o prostovoljstvu
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (le določeni členi)

4. Kakšna je po vašem mnenju bila uspešnost/učinkovitost Inšpekcije za sistem javnih uslužbencev?

Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev je v času svojega delovanja vsako leto pripravila letno poročilo za vlado. Težko je govoriti o učinkovitosti inšpekcije. Razlogi stojijo v temu, da opravimo preglede na podlagi prejetih prijav (koliko jih je tistih, ki niso prijavljene inšpekciji...). Eden od razlogov je tudi odsotnost z dela npr. zaradi porodniškega dopusta, kar lahko zmanjša uspešnost delovanja inšpekcije. Tudi naša tajnica veliko prispeva k sami uspešnosti, vendar v poročilih ni nikjer omenjena.

5. Koliko inšpektorjev izvaja nadzor v okviru Inšpektorata za javno upravo, področje delovnih razmerij javnih uslužbencev, in koliko inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev je izvajalo nadzor nad delovanjem Zakona o javnih uslužbencih (ZJU)?

Zdaj izvaja nadzor v okviru inšpektorata nad izvajanjem ZJU 3 (4) inšpektorji, prej jih je izvajalo nadzor 10 (11) inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev.